

GRUPA KAPITAŁOWA PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLU ZAGRANICZNEGO „BALTONA” S.A.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2015 ROKU

W TYSIĄCACH ZŁOTYCH

Warszawa, 21 marca 2016 roku

Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego "Baltona" S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku

Spis treści

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	9
Dodatkowe objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	11

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

GRUPY KAPITAŁOWEJ PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLU ZAGRANICZNEGO „BALTONA” S.A. ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2015 ROKU

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego „Baltona” S.A. w dniu 21 marca 2016 roku.

Zarząd:

Piotr Kazimierski

Członek Zarządu

Karolina Szuba

Członek Zarządu

Michał Kacprzak

*Główny Księgowy, Członek Zarządu
Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych*

Warszawa, dnia 21 marca 2016 roku

Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego "Baltona" S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	13	15 736	20 176
Wartości niematerialne	14	1 172	553
Wartość firmy	14	7 764	7 764
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	18	6 370	2 142
Inwestycje długoterminowe	15	13	13
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16	1 388	1 549
Aktywa trwałe		32 443	32 197
Aktywa obrotowe			
Zapasy	17	31 644	36 720
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	18	22 510	21 473
Inwestycje krótkoterminowe	15	600	85
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		31	162
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	7 066	7 712
Aktywa obrotowe		61 851	66 152
AKTYWA OGÓŁEM		94 294	98 349

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z informacjami objaśniającymi do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego "Baltona" S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

PASYWA	Nota	31.12.2015	31.12.2014
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy		2 814	2 814
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		4 655	4 655
Pozostałe kapitały		17 915	16 761
Zyski zatrzymane		(16 411)	(17 727)
Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej		8 973	6 503
Udziały niekontrolujące		2 730	1 439
Kapitał własny ogółem		11 703	7 942
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	23.1	21 358	21 382
Pozostałe zobowiązania	24	-	145
Rezerwy	26	1 094	1 094
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16	88	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	25	2 830	2 859
Zobowiązania długoterminowe		25 370	25 480
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	23.2	17 936	17 826
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	24	34 506	44 450
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		364	160
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	25	3 843	2 215
Przychody przyszłych okresów	28	478	276
Rezerwy	26	94	-
Zobowiązania krótkoterminowe		57 221	64 927
Zobowiązania		82 591	90 407
PASYWA OGÓŁEM		94 294	98 349

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z informacjami objaśniającymi do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego "Baltona" S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Przychody ze sprzedaży	8	438 204	363 244
Pozostałe przychody	10	2 597	1 420
Razem przychody z działalności operacyjnej		440 801	364 664
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości		(7 525)	(6 619)
Zużycie surowców i materiałów		(3 607)	(3 690)
Usługi obce		(75 252)	(69 900)
Koszty świadczeń pracowniczych	9	(44 056)	(38 267)
Podatki i opłaty		(2 788)	(2 041)
Pozostałe koszty rodzajowe		(3 867)	(3 522)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		(293 114)	(236 915)
Pozostałe koszty operacyjne	10	(2 034)	(946)
Razem koszty działalności operacyjnej		(432 243)	(361 900)
Zysk na działalności operacyjnej		8 558	2 764
Przychody finansowe		63	358
Koszty finansowe		(3 665)	(6 336)
Koszty finansowe netto	11	(3 602)	(5 978)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		4 956	(3 214)
Podatek dochodowy	12	(1 008)	(452)
Zysk/(Strata) netto za okres sprawozdawczy		3 948	(3 666)

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów – ciąg dalszy

	Nota	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które mogą w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		(190)	(555)
Pozycje, które nie będą mogły w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem			
Zyski (straty) aktuarialne z tytułu programu określonych świadczeń		61	452
Inne całkowite dochody netto za okres sprawozdawczy		(129)	(103)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy		3 819	(3 769)
Zysk/(Strata) przypadająca na:			
Właścicieli Jednostki Dominującej		2 684	(3 871)
Udziały niekontrolujące		1 264	205
Zysk/(Strata) za okres sprawozdawczy		3 948	(3 666)
Całkowite dochody ogółem przypadające na:			
Właścicieli Jednostki Dominującej		2 528	(4 146)
Udziały niekontrolujące		1 291	377
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy		3 819	(3 769)
Zysk/(Strata) przypadająca na 1 akcję			
Podstawowy (zł)	21	0,24	(0,35)
Rozwodniony (zł)	21	0,24	(0,35)

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z informacjami objaśniającymi do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego "Baltona" S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk/(Strata) netto za okres sprawozdawczy		3 948	(3 666)
Korekty:			
Amortyzacja i odpisy z tyt. utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	13.2	7 217	6 440
Amortyzacja i odpisy z tyt. utraty wartości wartości niematerialnych	14.2	308	179
(Przychody)/Koszty finansowe netto	11.1	3 602	5 761
(Zysk)/Strata ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	10.1	(102)	(23)
Podatek dochodowy	12.1	1 008	452
		15 981	9 143
Zmiana stanu zapasów		5 076	(4 291)
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych		(5 104)	(4 586)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych		(9 786)	4 801
Zmiana stanu rezerw oraz zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		1 693	(125)
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów i rezerw		296	155
Środki pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej		8 156	5 097
Podatek zapłacony		(424)	(957)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		7 732	4 139
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Odsetki otrzymane		-	55
Wpływy z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		96	48
Wpływy z inwestycji		-	835
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		(2 802)	(5 439)
Nabycie inwestycji (udzielone pożyczki)		(70)	-
Wpłata depozytu bankowego		(509)	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(3 285)	(4 501)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek		4 688	2 959
Nabycie udziałów niekontrolujących		-	(10)
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek		(6 712)	(7 562)
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(1 388)	(956)
Odsetki zapłacone		(1 555)	(899)
Skup akcji własnych	20.4	(58)	(893)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(5 025)	(7 361)
Przepływy pieniężne netto ogółem		(578)	(7 722)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		(9 267)	(1 545)
Wpływ zmian z tytułu różnic kursowych dotyczących środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(31)	
Środki pieniężne na koniec okresu	19	(9 876)	(9 267)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z informacjami objaśniającymi do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego "Baltona" S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Nota	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Akcje własne	Różnice kursowe z przeliczenia	Zyski zatrzymane	Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej ogółem	Udziały niekontrolu- jące	Kapitał własny ogółem
Kapitał własny na 01.01.2015	2 814	4 655	18 970	(1 627)	(582)	(17 727)	6 503	1 439	7 942
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy									
Zysk netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	-	2 684	2 684	1 264	3 948
Inne całkowite dochody									
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	-	-	-	-	(194)	-	(194)	4	(190)
Zyski aktuarialne z tytułu programu określonych świadczeń	-	-	-	-	-	38	38	23	61
Inne całkowite dochody ogółem	-	-	-	-	(194)	38	(156)	27	(129)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	(194)	2 722	2 528	1 291	3 819
Transakcje z właścicielami Jednostki Dominującej ujęte bezpośrednio w kapitale własnym									
Dopłaty i wypłaty do właścicieli									
Nabyte akcje własne	20.4	-	-	(58)	-	-	(58)	-	(58)
Pozostałe									
Przeniesienie zysku na kapitał zapasowy	-	-	1 406	-	-	(1 406)	-	-	-
Transakcje z właścicielami Jednostki Dominującej ogółem	-	-	1 406	(58)	-	(1 406)	(58)	-	(58)
Kapitał własny na 31.12.2015	2 814	4 655	20 376	(1 685)	(776)	(16 411)	8 973	2 730	11 703

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z informacjami objaśniającymi do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego "Baltona" S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym – ciąg dalszy

	Nota	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Akcje własne	Różnice kursowe z przeliczenia	Zyski zatrzymane	Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej ogółem	Udziały niekontrolu- jące	Kapitał własny ogółem
Kapitał własny na 01.01.2014		2 814	4 655	17 382	(734)	(27)	(11 732)	12 358	256	12 614
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy										
Zysk (Strata) netto za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	-	(3 871)	(3 871)	205	(3 666)
Inne całkowite dochody										
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		-	-	-	-	(555)	-	(555)	-	(555)
Zyski i straty z tytułu programu określonych świadczeń		-	-	-	-	-	280	280	172	452
Inne całkowite dochody ogółem		-	-	-	-	(555)	280	(275)	172	(103)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	(555)	(3 591)	(4 146)	377	(3 769)
Transakcje z właścicielami Jednostki Dominującej ujęte bezpośrednio w kapitale własnym										
Nabyte akcje własne	20.4	-	-	-	(893)	-	-	(893)	-	(893)
Zmiany w strukturze własnościowej jednostek										
Nabycie udziałów niekontrolujących, które nie skutkują zmianą kontroli		-	-	-	-	-	(816)	(816)	806	(10)
Pozostałe										
Przeniesienie zysku na kapitał zapasowy		-	-	1 588	-	-	(1 588)	-	-	-
Transakcje z właścicielami Jednostki Dominującej ogółem		-	-	1 588	(893)	-	(2 404)	(1 709)	806	(903)
Kapitał własny na 31.12.2014		2 814	4 655	18 970	(1 627)	(582)	(17 727)	6 503	1 439	7 942

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z informacjami objaśniającymi do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego "Baltona" S.A.**Dodatkowe objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku**

Spis treści

1.	Dane Jednostki Dominującej.....	13
2.	Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego.....	13
3.	Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości oraz zmiany MSSF UE.....	14
6.	Segmenty operacyjne.....	33
7.	Nabycie jednostek zależnych	37
8.	Przychody	37
9.	Koszty świadczeń pracowniczych.....	38
10.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne.....	39
11.	Przychody i koszty finansowe	40
12.	Podatek dochodowy	40
13.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	42
14.	Wartości niematerialne.....	45
15.	Inwestycje	47
16.	Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.....	48
17.	Zapasy	50
18.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe.....	51
19.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	52
20.	Kapitał własny	53
21.	Zysk (strata) przypadający na jedną akcję.....	54
22.	Płatność w formie akcji	55
23.	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych.....	56
24.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe.....	60
25.	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych.....	60
26.	Rezerwy.....	63
27.	Zobowiązania umowne zaciągnięte w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	63
28.	Przychody przyszłych okresów	64
29.	Instrumenty finansowe	64
30.	Zobowiązania warunkowe	70
31.	Leasing operacyjny.....	75
32.	Transakcje z jednostkami powiązаныmi.....	76

33.	Skład Grupy Kapitałowej	78
34.	Zdarzenia po końcu okresu sprawozdawczego	79

Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego „Baltona” S.A.

Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

1. Dane Jednostki Dominującej

Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego „BALTONA” Spółka Akcyjna zwana dalej „Jednostką Dominującą” jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce.

Siedziba Jednostki Dominującej mieści się przy ul. Działkowej 115 w Warszawie (kod pocztowy 02-234).

Jednostka Dominująca została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym dnia 12 października 2001 roku pod numerem KRS 0000051757.

Przedmiotem działalności Grupy jest między innymi sprzedaż towarów w sklepach detalicznych, a w szczególności w sklepach wolnocłowych w portach lotniczych oraz na przejściach granicznych. Placówki handlowe Grupy są zlokalizowane w Polsce (większość), w Rumunii, we Francji, we Włoszech, na Ukrainie oraz w Belgii, Wielkiej Brytanii, Niemczech i Holandii. Ponadto Grupa zajmuje się m. in. zaopatrywaniem placówek dyplomatycznych, a także załóg statków i okrętów cumujących w polskich portach morskich (działalność shipchandlerska). W 2012 roku Grupa rozszerzyła swoje portfolio o działalność gastronomiczną i sprzedaż towarów w kanale B2B.

Czas trwania Jednostki Dominującej jest nieograniczony.

2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

2.1. Podstawa sporządzenia

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

2.2 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, zwanymi dalej „MSSF UE”.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Jednostki Dominującej w dniu 21 marca 2016 roku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało za rok kończący się dnia 31 grudnia 2015 roku i obejmuje sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej oraz jej jednostek zależnych (zwanymi łącznie „Grupą”, a indywidualnie „Jednostkami Grupy”).

2.3 Podstawa wyceny

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez Jednostkę Dominującą i wszystkie istotne jednostki zależne wchodzące w skład Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji tj. na dzień 21 marca 2016 roku Zarząd Jednostki Dominującej nie stwierdził

istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez którąkolwiek ze spółek Grupy.

2.4 Waluta prezentacyjna i funkcjonalna

Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane w złotych polskich, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy, chyba że wskazano inaczej.

Złoty polski jest walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej.

2.5 Dokonane osądy i oszacowania

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu dokonania osądów, szacunków i założeń, wpływających na stosowanie przyjętych zasad rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów, których rzeczywiste wartości mogą różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiany szacunków księgowych są ujęte prospektywnie począwszy od okresu, w którym dokonano zmiany szacunku.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku nie wykonano istotnych zmian w sposobie dokonywania szacunków, co oznacza, że na dzień przygotowania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, znaczące szacunki przeprowadzone przez Zarząd oraz główne źródła niepewności szacunków pozostały niezmiennie w stosunku do tych zastosowanych przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2014 r.

Informacje o przyjętych założeniach oraz niepewności związanej z dokonywanymi szacunkami, które związane są ze znaczącym ryzykiem wystąpienia istotnych korekt w sprawozdaniu finansowym za kolejny okres sprawozdawczy zawarte są w następujących notach:

- Nota 13 – Okresy amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych,
- Nota 14 – Testy na utratę wartości, kluczowe założenia przyjęte do projekcji zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- Nota 16 – Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, możliwości wygenerowania odpowiednich dochodów podatkowych w przyszłości, które pozwolą na realizację oczekiwanych korzyści z tytułu rozpoznanych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
- Nota 25 – Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych, kluczowe założenia aktuarialne przyjęte przy wycenie zobowiązań z tytułu programu określonych świadczeń,
- Nota 26 – Rezerwy oraz
- Nota 30 – Zobowiązania warunkowe, kluczowe założenia dotyczące oczekiwanego rozliczenia otwartych spraw spornych.

3. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości oraz zmiany MSSF UE

Zasady (polityka) rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym przez Grupę.

3.1 Połączenia jednostek

Połączenia jednostek są rozliczane metodą nabycia na dzień nabycia, który jest dniem, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad jednostką nabywaną. Grupa uznaje, że sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, gdy z tytułu zaangażowania w tę jednostkę, podlega ekspozycji na

zmienne wyniki finansowe lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych i możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych uwzględniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym począwszy od dnia uzyskania nad nimi kontroli aż do momentu jej wygaśnięcia.

Dane finansowe jednostek zależnych wykorzystywane w procesie konsolidacji sporządzone są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie Jednostki Dominującej, przy wykorzystaniu tych samych zasad rachunkowości i w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze.

Grupa ujmuje wartość firmy na dzień nabycia jako:

- wartość godziwą przekazanej zapłaty; powiększoną o
- rozliczenie wcześniej istniejących powiązań oraz
- ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej; powiększoną o wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, jeśli połączenie odbywa się etapami; pomniejszoną o
- ujętą wartość netto (wartość godziwą) nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań.

W sytuacji, gdy różnica przybiera wartość ujemną, zysk na okazjnym nabyciu jest ujmowany w zysku lub stracie bieżącego okresu na dzień przejścia.

Koszty związane z nabyciem, inne niż odnoszące się do emisji instrumentów dłużnych lub kapitałowych, które Grupa ponosi w związku z połączeniem jednostek rozlicza się jako koszt okresu, w którym zostały poniesione.

Dla każdego przejęcia Grupa ujmuje udziały nieposiadające kontroli w jednostce przejmowanej według wartości godziwej lub według przypadającej na udziały nie posiadające kontroli proporcjonalnej części możliwych do zidentyfikowania aktywów netto przejmowanej jednostki wycenionych według wartości godziwej.

Utrata kontroli

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Jeśli Grupa zatrzymuje jakiegokolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli. Po początkowym ujęciu traktowane są jako inwestycje wyceniane metodą praw własności lub jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w zależności od poziomu utrzymanych przez Grupę wpływów na działalność tej jednostki.

Korekty konsolidacyjne

Salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy Jednostkami Grupy, transakcje zawierane w obrębie Grupy oraz wszelkie wynikające stąd niezrealizowane zyski lub straty, a także przychody oraz koszty Grupy są eliminowane przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Niezrealizowane straty są wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego na tej samej zasadzie co niezrealizowane zyski, ale wyłącznie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości.

3.2 Waluty obce

Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych w dniu dokonania transakcji ujmowane są w walucie funkcjonalnej Jednostek Grupy z zastosowaniem kursu wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązującego na dzień zawarcia transakcji.

Pozycje pieniężne aktywów i zobowiązań wyrażone w walucie obcej są przeliczane na koniec okresu sprawozdawczego według średniego kursu NBP dla danej waluty ogłoszonego na ten dzień.

Różnice kursowe wynikające z wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych stanowią różnicę pomiędzy wyceną według zamortyzowanego kosztu w walucie funkcjonalnej na początku okresu sprawozdawczego, skorygowaną o naliczone odsetki i dokonane płatności w trakcie okresu sprawozdawczego, a wartością według zamortyzowanego kosztu w walucie obcej przeliczonego według kursu zamknięcia na koniec okresu sprawozdawczego.

Niepieniężne pozycje bilansowe wyrażone w walucie obcej wyceniane według wartości godziwej są przeliczane według średniego kursu NBP waluty funkcjonalnej obowiązującego na dzień szacowania wartości godziwej.

Różnice kursowe z przeliczenia rozpoznaje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu. Pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej Grupa przelicza używając kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji.

Przeliczanie jednostki działającej za granicą

Aktywa i zobowiązania jednostek działających za granicą, włączając korekty do wartości godziwej na dzień nabycia dokonywane przy konsolidacji, są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Przychody i koszty jednostek działających za granicą są przeliczane według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na dzień kończący każdy miesiąc roku obrotowego.

Różnice kursowe powstałe przy przeliczeniu są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane jako różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą.

3.3 Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe inne niż instrumenty pochodne

Pożyczki, należności i depozyty ujmowane są w dacie powstania. Wszystkie pozostałe aktywa finansowe (w tym aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy) są ujmowane w dniu dokonania transakcji, w którym Grupa staje się stroną wzajemnego zobowiązania dotyczącego danego instrumentu finansowego.

Grupa zaprzestaje ujmować aktywa finansowe w momencie wygaśnięcia praw wynikających z umowy do otrzymywania przepływów pieniężnych z tego aktywa, lub od momentu, kiedy prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych z aktywa finansowego są przekazywane w transakcji przenoszącej zasadniczo wszystkie znaczące ryzyka i korzyści wynikające z ich własności.

Każdy udział w przekazywanym aktywie finansowym, który jest utworzony lub pozostaje w posiadaniu Grupy jest traktowany jako osobne aktywo lub zobowiązanie.

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe, inne niż pochodne aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Takie aktywa są początkowo ujmowane w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do ich nabycia.

Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Pożyczki i należności obejmują środki pieniężne i ich ekwiwalenty, należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, środki pieniężne w drodze oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych dodatkowo o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, stanowiące integralną część systemu zarządzania środkami pieniężnymi Grupy.

Zobowiązanie finansowe niebędące instrumentami pochodnymi

Zobowiązania finansowe są ujmowane na dzień zawarcia transakcji, w której Grupa staje się stroną umowy zobowiązującej do wydania instrumentu finansowego.

Grupa wyłącza z ksiąg zobowiązanie finansowe, kiedy zobowiązanie zostanie spłacone, umorzone lub ulegnie przedawnieniu.

Inne zobowiązania finansowe obejmują pożyczki, kredyty w rachunku bieżącym, zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania.

Tego typu zobowiązania finansowe początkowo ujmowane są według wartości godziwej powiększonej o dające się bezpośrednio przyporządkować koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane początkowo w wartości godziwej. Koszty transakcji są ujmowane w momencie poniesienia w zysku lub stracie bieżącego okresu. Wszelkie zmiany wartości godziwej takich instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

3.4 Kapitał własny

Akcje zwykłe

Akcje zwykłe ujmuje się w kapitale własnym. Koszty bezpośrednio związane z emisją akcji zwykłych, skorygowane o wpływ podatków, pomniejszają wartość kapitału.

Koszty związane z emisją i publiczną ofertą akcji

Koszty związane z nową emisją ujmowane są w kapitale, natomiast koszty związane z publiczną ofertą istniejących akcji są ujmowane bezpośrednio w kosztach finansowych.

Odkup akcji własnych

W sytuacji kiedy jednostka Grupy odkupuje akcje wchodzące w skład jej kapitału podstawowego (akcje własne), wówczas kwota zapłaty obejmująca koszty bezpośrednio związane z nabyciem (z uwzględnieniem efektów podatkowych) pomniejsza kapitał własny przypadający na właścicieli jednostki do czasu umorzenia akcji lub ich zbycia. Odkupione akcje własne są prezentowane jako składnik pozostałych kapitałów. Jeżeli takie akcje zostaną następnie sprzedane otrzymana za nie zapłata, po pomniejszeniu o wszelkie koszty transakcji oraz skutki podatkowe, zwiększa kapitał własny przypadającym na akcjonariuszy jednostki, a powstała nadwyżka lub strata z transakcji jest prezentowana w pozycji „Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej”.

3.5 Rzeczowe aktywa trwałe

Ujęcie i wycena

Składniki rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika majątku oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku i składowania, a także wynagrodzeń bezpośrednich. Rabaty, opusty oraz inne podobne zmniejszenia zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów. Koszt wytworzenia składnika środków trwałych oraz środków trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do końca okresu sprawozdawczego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania). Koszt wytworzenia obejmuje również w przypadkach, gdy jest to wymagane, wstępny szacunek kosztów demontażu i usunięcia składników rzeczowych aktywów trwałych oraz koszty przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym będzie się dany składnik rzeczowych aktywów trwałych znajdował.

Zakupione oprogramowanie, które jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania związanego z nim urządzenia jest aktywowane jako część tego urządzenia.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Zyski i straty ze zbycia składnika rzeczowych aktywów określa się na podstawie porównania przychodów ze zbycia z wartością bilansową zbytych aktywów i ujmuje się je w kwocie netto jako zysk lub stratę bieżącego okresu w pozycji pozostałe przychody lub pozostałe koszty.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych.

Wartość bilansowa usuniętych części składnika rzeczowych aktywów trwałych jest wyłączana z ksiąg.

Nakłady ponoszone w związku z bieżącym utrzymaniem składników rzeczowych aktywów trwałych są ujmowane jako zysk lub strata bieżącego okresu w momencie poniesienia.

Amortyzacja

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w odniesieniu do wartości podlegającej amortyzacji, którą jest cena nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów, pomniejszone o jego wartość rezydualną.

Grupa ocenia również okres użytkowania istotnych elementów poszczególnych składników aktywów i, jeśli okres użytkowania elementu jest inny niż okres użytkowania pozostałej części składnika aktywów, element ten amortyzowany jest osobno.

Koszt amortyzacji ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z zastosowaniem metody liniowej w odniesieniu do oszacowanego przez Grupę okresu użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych, co możliwie najlepiej odzwierciedla sposób realizacji przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z użytkowaniem danego składnika aktywów.

Grupa zakłada poniższe stawki amortyzacji dla poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych:

Inwestycje w obce rzeczowe aktywa trwałe	5%-55%
Urządzenia techniczne, maszyny	10%-20%
Środki transportu	14%-20%
Inne rzeczowe aktywa trwałe	30%

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych rzeczowych aktywów trwałych jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w uzasadnionych przypadkach korygowana.

3.6 Wartości niematerialne

Wartość firmy

Wartość firmy, która powstaje w związku z przejęciem jednostek zależnych, jest ujmowana jako odrębna pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Metody wyceny wartości firmy w momencie jej początkowego ujęcia zostały opisane w nocie 3.1.

Wycena po początkowym ujęciu:

Po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy ujęta w bilansie jest przypisywana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne i testowana pod kątem utraty wartości raz do roku lub częściej, jeżeli występują przesłanki utraty wartości.

Grupa testuje całą wartość księgową ośrodka wypracowującego środki pieniężne i w przypadku utraty wartości odpisy aktualizujące są odnoszone w pierwszej kolejności w stosunku do wartości firmy i nie podlegają odwróceniu. W przypadku całkowitego odpisu wartości firmy pozostała kwota straty z tytułu utraty wartości jest alokowana proporcjonalnie do pozostałych aktywów ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Oprogramowanie oraz pozostałe wartości niematerialne

Oprogramowanie oraz pozostałe wartości niematerialne nabyte przez Grupę o określonym okresie użyteczności ekonomicznej wykazywane są w oparciu o ich cenę nabycia, pomniejszoną o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady, w tym nakłady na wytworzone we własnym zakresie: znaki towarowe, wartość firmy i markę są ujmowane jako zysk lub strata bieżącego okresu w momencie poniesienia.

Amortyzacja

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w odniesieniu do wartości podlegającej amortyzacji, którą jest cena nabycia danego składnika wartości niematerialnych pomniejszona o jego wartość rezydualną.

Koszt amortyzacji ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z zastosowaniem metody liniowej w odniesieniu do oszacowanego przez Grupę okresu użytkowania danego składnika wartości niematerialnych, innego niż wartość firmy, od momentu stwierdzenia jego przydatności do użytkowania, co możliwie najlepiej odzwierciedla sposób realizacji przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z użytkowaniem danego składnika aktywów. Grupa stosuje stawkę amortyzacji dla wartości niematerialnych i prawnych w wysokości 50%.

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych wartości niematerialnych jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w uzasadnionych przypadkach korygowana.

3.7 Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowy leasingowe, w ramach których Grupa ponosi praktycznie całość ryzyka oraz czerpie praktycznie wszystkie korzyści wynikające z posiadania składników rzeczowych aktywów trwałych klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Aktywa nabyte w drodze leasingu finansowego są wykazywane początkowo w wartości godziwej lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, a następnie pomniejszane o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Umowy leasingowe niebędące umowami leasingu finansowego są traktowane jak leasing operacyjny i nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy.

3.8 Zapasy

Składniki zapasów wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia nie wyższych od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Wartość stanu zapasów ustala się z zastosowaniem metody pierwsze weszło, pierwsze wyszło. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu powiększoną o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu.

Możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto jest różnicą pomiędzy szacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami ukończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Grupa tworzy odpisy na zapasy wolnorotujące oraz zapasy przestarzałe. Koszty związane z tymi odpisami ujęte są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Pozostałe koszty operacyjne”.

3.9 Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów

Aktywa finansowe (w tym należności)

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składników aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Uznaje się, że składnik aktywów finansowych utracił wartość, gdy po jego początkowym rozpoznaniu istnieją obiektywne przesłanki wystąpienia zdarzenia powodującego utratę wartości, mogącego mieć negatywny, wiarygodnie oszacowany wpływ na wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych zalicza się niespłacenie albo zaleganie w spłacie długu przez dłużnika, restrukturyzację długu dłużnika, na którą Grupa wyraziła zgodę ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych dłużnika, a której w innym wypadku Grupa by nie udzieliła, okoliczności świadczące o wysokim poziomie prawdopodobieństwa bankructwa dłużnika, warunki ekonomiczne sprzyjające naruszeniu umowy.

Dokonując oceny utraty wartości dla grup aktywów Grupa wykorzystuje historyczne trendy do szacowania prawdopodobieństwa wystąpienia zaległości oraz momentu zapłaty oraz wartości poniesionych strat, skorygowane o szacunki Zarządu oceniające, czy bieżące warunki ekonomiczne i kredytowe wskazują, aby rzeczywisty poziom strat miał znacząco różnić się od poziomu strat wynikającego z oceny historycznych trendów.

Utrata wartości w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu szacowana jest jako różnica między ich wartością księgową (wartością w sprawozdaniu z sytuacji finansowej), a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie straty ujmowane są jako zysk lub strata bieżącego okresu i zmniejszają wartość księgową pożyczek udzielonych i należności, przy czym Grupa kontynuuje naliczanie odsetek od zaktualizowanych aktywów. Jeżeli późniejsze okoliczności świadczą o ustaniu przesłanek powodujących powstanie utraty wartości, wówczas odwrócenie odpisu aktualizującego ujmowane jest jako zysk lub strata bieżącego okresu.

Aktywa niefinansowe

Wartość bilansowa aktywów niefinansowych, innych niż zapasy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, poddawana jest ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych aktywów. Wartość odzyskiwalna wartości firmy, wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz wartości niematerialnych, które nie są jeszcze zdadne do użytkowania, jest szacowana każdego roku w tym samym terminie. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się jeśli wartość księgową składnika aktywów lub związanego z nim ośrodka wypracowującego środki pieniężne (OWSP) przekracza jego szacowaną wartość odzyskiwalną.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub OWSP definiowana jest jako większa z ich wartości netto możliwej do uzyskania ze sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów lub OWSP. Dla celów przeprowadzania testów na utratę wartości, aktywa grupuje się do najmniejszych możliwych do określenia zespołów aktywów generujących wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależnie od innych aktywów lub OWSP. Grupa dokonuje oceny utraty wartości firmy grupując ośrodki wypracowujące środki pieniężne tak, aby szczebel organizacji, nie wyższy niż wyodrębniony segment operacyjny, na którym przeprowadza się tę ocenę odzwierciedlał najniższy szczebel organizacji, na którym Grupa monitoruje wartość firmy dla potrzeb wewnętrznych. Dla celów testów na utratę wartości, wartość firmy nabytą w procesie połączenia jednostek gospodarczych alokuje się do tych ośrodków wypracowujących środki pieniężne, dla których spodziewane jest uzyskanie efektów synergii z połączenia.

Aktywa wspólne (korporacyjne) Grupy nie generują osobnych wpływów pieniężnych i są użytkowane przez więcej niż jeden OWSP. Aktywa wspólne są przypisane do OWSP na bazie jednolitych i zasadnych przesłanek i podlegają testom na utratę wartości jako element testowanych OWSP do których są przypisane.

Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu. Utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości księgowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych są prezentowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości”.

Odpis wartości firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznane w poprzednich okresach, są poddawane na każdy koniec okresu sprawozdawczego ocenie, czy zaszły przesłanki wskazujące na zmniejszenie utraty wartości lub jej całkowite odwrócenie. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do szacowania wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości bilansowej składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby wykazana w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

3.10 Świadczenia pracownicze

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania netto Grupy z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych dotyczą zobowiązań z tytułu przyszłych wypłat odpraw emerytalnych wynikających z przepisów kodeksu pracy, do których pracownicy nabyli prawo w zamian za pracę w okresie bieżącym i okresach ubiegłych. Wartość tych świadczeń jest dyskontowana w celu ustalenia ich wartości bieżącej. Stopę dyskontową ustala się na podstawie występujących na koniec okresu sprawozdawczego stóp rentowności obligacji skarbowych, których termin wykupu zbliżony jest do terminu realizacji zobowiązania. Wycena świadczeń jest dokonywana przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Zyski i straty aktuarialne są ujmowane w innych całkowitych dochodach.

Płatności w formie akcji

Wartość godziwa przyznanej opcji zakupu akcji Jednostki Dominującej jest ujęta jako koszty z tytułu wynagrodzeń w korespondencji ze zwiększeniem kapitału własnego. Wartość godziwa jest określana

na dzień przyznania opcji zakupu akcji przez pracowników i rozłożona na okres, w którym pracownicy nabędą bezwarunkowo prawo do realizacji opcji. Kwota obciążająca koszty jest korygowana w celu odzwierciedlenia aktualnej liczby przyznanych opcji, dla których warunki świadczenia pracy oraz warunki nierynkowe nabywania uprawnień są spełnione.

Programy określonych świadczeń

Program określonych świadczeń to program świadczeń po okresie zatrudnienia inny niż program określonych składek. Zobowiązanie netto Grupy z tytułu programu określonych świadczeń jest szacowane osobno dla każdego planu poprzez ustalenie wartości przyszłych świadczeń, na które pracownicy zarobili świadcząc pracę w bieżącym okresie oraz w okresach ubiegłych. Powyższe świadczenia dyskontuje się w celu ustalenia ich wartości bieżącej. Wszelkie nieujęte koszty przeszłego zatrudnienia oraz wartość godziwa aktywów programu są odejmowane. Stopę dyskontową ustala się na podstawie występujących na koniec okresu sprawozdawczego rynkowych stóp zwrotu z wysokoocenianych obligacji państwowych, które mają termin wykupu zbliżony do terminu realizacji zobowiązań Grupy oraz są denominowane w tej samej walucie, w której oczekuje się płatności świadczeń.

Wycena świadczeń jest dokonywana corocznie przez wykwalifikowanego aktuarium przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. W przypadku, gdy z szacunku wynika powstanie nadwyżki w programie określonych świadczeń Grupy, ujmuje się ją w wysokości niższej spośród nadwyżki w programie określonych świadczeń albo pułapu aktywów ustalonego na podstawie stopy dyskontowej.

Grupa ujmuje wszystkie zyski lub straty aktuarialne wynikające z programu określonych świadczeń w innych całkowitych dochodach, a wszystkie koszty związane z programem określonych świadczeń w kosztach świadczeń pracowniczych w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Grupa ujmuje wszystkie zyski lub straty z ograniczenia lub rozliczenia programu określonych świadczeń w momencie ograniczenia lub rozliczenia. Zysk lub strata na ograniczeniu obejmuje wszelkie zmiany w wartości godziwej aktywów programu, zmianę bieżącej wartości programu określonych świadczeń oraz wszelkie zyski i straty aktuarialne, jak również koszty przeszłego zatrudnienia, które nie zostały wcześniej ujęte.

3.11 Rezerwy

Rezerwa zostaje ujęta wtedy, gdy na Grupie ciąży wynikający z przeszłych zdarzeń obecny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek, który można wiarygodnie wycenić i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku wiązać się będzie z wypływem korzyści ekonomicznych. Rezerwy tworzone są w wysokości najbardziej wiarygodnego szacunku nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego przy uwzględnieniu ryzyka i niepewności towarzyszącego zdarzeniom i okolicznościom prowadzącym do wypełnienia obowiązku.

3.12 Zobowiązania warunkowe

Przez zobowiązania warunkowe rozumie się powstały na skutek zdarzeń przeszłych możliwy obowiązek, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy oraz obecny obowiązek nieujęty w sprawozdaniu finansowym powstały na skutek zdarzeń przeszłych, którego wartości nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie lub nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków uosabiających korzyści ekonomiczne w

celu wypełnienia tego obowiązku. Grupa nie ujmuje w bilansie zobowiązań warunkowych, są one natomiast szczegółowo ujawnione w sprawozdaniu finansowym.

3.13 Przychody

Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów w toku zwykłej działalności wyceniane są według wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty, pomniejszonej o wartość zwrotów, upustów i rabatów.

Przychody są ujmowane wtedy, gdy istnieje przekonujący dowód, zazwyczaj w postaci wykonanej umowy sprzedaży, świadczący o przeniesieniu zasadniczo całego ryzyka i korzyści na kupującego, istnieje wysokie prawdopodobieństwo otrzymania zapłaty, poniesione koszty oraz prawdopodobieństwo zwrotu towaru można wiarygodnie oszacować, nie występuje trwałe zaangażowanie w zarządzanie dobrami, a kwotę przychodu można wiarygodnie wycenić.

Świadczenie usług

Przychody ze sprzedaży usług ujmowane są w miesiącu ich wykonania. Grupa świadczy usługi marketingowe. W sytuacji, gdy świadczenie usług na podstawie jednego kontraktu ma miejsce w różnych okresach sprawozdawczych, przychód jest rozpoznawany w proporcji do wykonania świadczenia na dzień sprawozdawczy.

Przychody z tytułu podnajmu

Przychody z tytułu podnajmu wynajmowanych powierzchni handlowych ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu metodą liniową przez okres trwania umowy. Przychody z tytułu podnajmu wynajętych nieruchomości ujmowane są jako przychody ze sprzedaży.

3.14 Opłaty leasingowe

Opłaty z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są liniowo przez okres leasingu w zysku lub stracie bieżącego okresu. Korzyści otrzymane w zamian za podpisanie umowy leasingu stanowią integralną część całkowitych kosztów leasingu i są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu przez okres trwania umowy leasingu.

Minimalne opłaty leasingowe ponoszone w związku z leasingiem finansowym są rozdzielane na część stanowiącą koszty finansowe oraz część zmniejszającą zobowiązania. Część stanowiąca koszt finansowy jest przypisywana do poszczególnych okresów w czasie trwania umowy leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do stanu zobowiązania.

W momencie rozpoczęcia wykonywania umowy, Grupa dokonuje oceny, czy jest to umowa leasingowa lub czy zawiera leasing. Określony składnik aktywów jest przedmiotem leasingu, jeśli wywiązanie się z umowy zależy od korzystania z tego składnika aktywów. Umowa przenosi prawo do użytkowania składnika aktywów, jeśli na jej podstawie Grupa otrzymuje prawo do sprawowania kontroli nad użytkowaniem tego składnika aktywów.

Płatności oraz inne formy zapłaty wymagane umową, w momencie rozpoczęcia jej wykonywania lub przy ponownej jej ocenie, są rozdzielane przez Grupę na takie, które są związane z leasingiem i te, które wiążą się z innymi elementami umowy, w oparciu o względne wartości godziwe leasingu i innych elementów. Jeżeli, w przypadku leasingu finansowego, Grupa stwierdzi, że wiarygodne rozdzielanie płatności jest niewykonalne w praktyce, wówczas aktywa i zobowiązania ujmowane są w kwocie równej wartości godziwej składnika aktywów, który został zidentyfikowany jako przedmiot leasingu. Następnie zmniejsza się zobowiązanie w miarę dokonywanych płatności oraz ujmuje się przypisane

koszty finansowe z tytułu zobowiązania, stosując w tym celu krańcową stopę procentową właściwą dla pożyczek Grupy.

3.15 Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe obejmują przychody odsetkowe związane z zainwestowanymi przez Grupę funduszami. Przychody odsetkowe ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu zgodnie z zasadą memoriału, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Koszty finansowe obejmują koszty odsetkowe związane z finansowaniem zewnętrznym oraz odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych (innych niż należności handlowe).

Koszty finansowania zewnętrznego nie dające się bezpośrednio przypisać do nabycia lub wytworzenia określonych aktywów są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych wykazuje się w kwocie netto jako przychody lub koszty finansowe zależnie od ich łącznej pozycji netto.

3.16 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujmowany jest jako zysk lub strata bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy dotyczy połączenia jednostek oraz pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący jest to oczekiwana kwota zobowiązań lub należności z tytułu podatku od dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalona z zastosowaniem stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień sprawozdawczy oraz korekty zobowiązania podatkowego dotyczącego lat ubiegłych.

Podatek odroczony ujmuje się w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością bilansową aktywów i zobowiązań i ich wartością ustalaną dla celów podatkowych. Odroczony podatek dochodowy nie jest ujmowany w przypadku różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia aktywów lub zobowiązań pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i nie wpływa ani na zysk lub stratę bieżącego okresu ani na dochód do opodatkowania oraz różnice związane z inwestycjami w jednostkach zależnych i współkontrolowanych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zbyte w dającej się przewidzieć przyszłości. Ponadto, nie ujmuje się podatku odroczonego od różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym ujęciem wartości firmy. Podatek odroczony jest wyceniany z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane wtedy, gdy przejściowe różnice odwrócą się, przy tym za podstawę przyjmowane są przepisy podatkowe obowiązujące prawnie lub faktycznie do dnia sprawozdawczego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane, jeżeli Grupa posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensaty bieżących zobowiązań i aktywów podatkowych i pod warunkiem, że aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tą samą władzę podatkową na tego samego podatnika lub na różnych podatników, którzy zamierzają rozliczyć zobowiązania i należności z tytułu podatku dochodowego w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować należności i rozliczyć zobowiązanie.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego związane z nierozliczoną stratą podatkową i ujemnymi różnicami przejściowymi, są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na ich wykorzystanie.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego podlegają ponownej ocenie na każdy dzień sprawozdawczy i obniża się je w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z nimi korzyści w podatku dochodowym.

3.17 Zysk na jedną akcję

Grupa prezentuje podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję dla akcji zwykłych. Podstawowy zysk na jedną akcję jest wyliczany przez podzielenie zysku lub straty przypadającej posiadaczom akcji zwykłych przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w roku, skorygowaną o posiadane przez Grupę akcje własne. Rozwodniony zysk na jedną akcję jest wyliczany przez podzielenie skorygowanego zysku lub straty przypadającej dla posiadaczy akcji zwykłych przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych skorygowaną o posiadane akcje własne oraz o efekty rozładniające potencjalnych akcji, które obejmują opcje na akcje przyznane pracownikom.

3.18 Raportowanie segmentów działalności

Segment operacyjny jest częścią Grupy zaangażowaną w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody oraz ponosić koszty, w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami Grupy. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Wyniki operacyjne każdego segmentu, które są raportowane do organu odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, obejmują zarówno pozycje, które mogą zostać bezpośrednio przypisane do danego segmentu, jak i te mogące być przypisane pośrednio, na podstawie uzasadnionych przesłanek.

Wydatki inwestycyjne segmentu to całkowite koszty poniesione w ciągu roku na zakup rzeczowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych, z wyłączeniem nabycia spółek zależnych.

3.19 Nowe standardy i interpretacje niezastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym

Szereg nowych Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji nie jest jeszcze obowiązujących dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2015 roku i nie zostały one zastosowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Poza MSSF 9 Instrumenty Finansowe, który zgodnie z oczekiwaniami (na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, standard nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską), będzie obowiązkowy dla skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018 i mógłby mieć wpływ na klasyfikację i wycenę aktywów finansowych. Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania tego standardu, a zakres jego wpływu nie został jeszcze oszacowany. Żadna inna zmiana standardów nie powinna mieć istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie Grupy. Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania żadnego standardu, a zakres ich wpływu nie został jeszcze oszacowany przez zarząd Grupy.

4. Ustalenie wartości godziwej

W wielu przypadkach przyjęte przez Grupę zasady rachunkowości i ujawnień wymagają określenia wartości godziwej zarówno finansowych, jak i niefinansowych aktywów i zobowiązań. Wartości

godziwe są ustalane i ujawniane z zastosowaniem przedstawionych poniżej metod. W uzasadnionych przypadkach, dalsze informacje na temat założeń przyjętych do określenia wartości godziwej przedstawiono w notach objaśniających dotyczących poszczególnych aktywów i zobowiązań.

4.1 Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość godziwa rzeczowych aktywów trwałych nabytych w wyniku połączenia jednostek oparta jest na ich wartości rynkowej. Wartość godziwa składników rzeczowych aktywów trwałych (za wyjątkiem nieruchomości) jest ustalana z zastosowaniem podejścia rynkowego i metod kosztowych, które opierają się na cenach rynkowych podobnych składników, o ile informacje te są dostępne, a w uzasadnionych przypadkach opierają się na kosztach zastąpienia. Szacunki kosztu odtworzenia pomniejszonego o skumulowaną amortyzację odzwierciedlają korekty będące efektem fizycznego pogorszenia, jak również utraty funkcjonalnej i ekonomicznej użyteczności aktywów.

4.2 Zapasy

Wartość godziwa zapasów nabytych w drodze połączenia jednostek jest ustalana w oparciu o szacowaną cenę sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszoną o szacowane koszty przygotowania do sprzedaży i sprzedaży oraz o rozsądną marżę zysku opartą na nakładach na przygotowanie do sprzedaży i sprzedaż zapasów.

4.3 Należności z tytułu dostaw i usług

Wartość godziwa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności jest szacowana jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych za pomocą rynkowej stopy procentowej na dzień sprawozdawczy.

4.4 Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi

Wartość godziwa, szacowana jedynie dla celów ujawnienia, jest obliczona na podstawie wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu zwrotu kwoty głównej i zapłaty odsetek, zdyskontowanych z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej na dzień sprawozdawczy.

W przypadku leasingu finansowego rynkową stopę procentową ustala się przez odniesienie do podobnych umów leasingowych.

4.5 Płatność w formie akcji

Wartość godziwa szacowana jest przy pomocy modelu Blacka-Scholesa. Przewidywana zmienność cen jest oszacowana na podstawie średniej historycznej zmienności cen dla Jednostki Dominującej i rynku. Dane wejściowe do wyceny obejmują cenę akcji na datę przyznania, cenę wykonania opcji, oczekiwaną zmienność (oszacowana na podstawie średniej historycznej zmienności cen dla Jednostki Dominującej i rynku), okres trwania opcji, przewidywaną dywidendę oraz stopę procentową wolną od ryzyka.

4.6 Zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń

Grupa w celu wyceny do wartości bieżącej zobowiązania netto z tytułu programu określonych świadczeń korzysta z usług licencjonowanego aktuariusza. Wycena dokonywana jest metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych.

5. Zarządzanie ryzykiem finansowym

5.1. Wprowadzenie

Grupa jest narażona na następujące rodzaje ryzyka wynikające z korzystania z instrumentów finansowych:

- Ryzyko kredytowe
- Ryzyko płynności
- Ryzyko rynkowe
- Ryzyko walutowe
- Ryzyko stopy procentowej

Nota przedstawia informacje na temat ekspozycji Grupy na dany rodzaj ryzyka, cele, zasady oraz procedury pomiaru i zarządzania ryzykiem przyjęte przez Grupę, jak też informacje o zarządzaniu kapitałem przez Grupę. W innych częściach sprawozdania finansowego przedstawiono wymagane informacje liczbowe.

5.2 Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem

Zarząd Jednostki Dominującej ponosi odpowiedzialność za ustanowienie i nadzór nad zarządzaniem ryzykiem przez Grupę.

Zasady zarządzania ryzykiem przez Grupę mają na celu identyfikację i analizę ryzyk, na które Grupa jest narażona, określenie odpowiednich limitów i kontroli, jak też monitorowanie ryzyka i stopnia dopasowania do niego limitów. Zasady zarządzania ryzykiem i systemy podlegają regularnym przeglądom w celu uwzględnienia zmiany warunków rynkowych i zmian w działalności Grupy.

Poprzez odpowiednie szkolenia, przyjęte standardy i procedury zarządzania, Grupa dąży do zbudowania mobilizującego i konstruktywnego środowiska kontroli, w którym wszyscy pracownicy rozumieją swoją rolę i obowiązki.

5.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia straty finansowej przez Grupę w sytuacji, kiedy klient lub strona instrumentu finansowego nie spełni obowiązków wynikających z umowy. Ryzyko kredytowe związane jest przede wszystkim z należnościami od klientów oraz udzielonymi pożyczkami.

Grupa stosuje politykę kredytową, zgodnie z którą ekspozycja na ryzyko kredytowe jest monitorowana na bieżąco.

Narażenie Grupy na ryzyko kredytowe jest ograniczone, co wynika z tego że większość jednostek Grupy prowadzi sprzedaż towarów i usług na rzecz klientów detalicznych, która jest realizowana za gotówkę oraz poprzez płatności kartami płatniczymi i kredytowymi, co jest zgodne ze specyfiką branży duty-free. Pozostała sprzedaż to sprzedaż usług marketingowych na rzecz dostawców i należności z tego tytułu są kompensowane z zobowiązaniami lub nimi zabezpieczone. Partner, poprzez którego Jednostki Grupy autoryzują karty płatnicze to firma będąca jednym z liderów w branży, a termin płatności jest bardzo krótki. Jedynie takie jednostki bezpośrednio zależne jak Baltona Shipchangers Sp. z o.o. (ponad 9 % przychodów ze sprzedaży towarów Grupy w 2015 roku) oraz BH Travel Retail Poland Sp. z o.o. (około 4,1 % przychodów ze sprzedaży towarów Grupy w 2015 roku) oraz jednostki należące do grupy CDD Holding BV nabytej w roku 2013 (około 22,4% przychodów ze sprzedaży towarów Grupy w 2015

roku) posiadają istotną ekspozycję na ryzyko kredytowe, gdyż model biznesowy polega na sprzedaży na kredyt kupiecki. W tym przypadku ocena klientów wynika głównie z indywidualnych cech każdego klienta. Ocena wiarygodności kredytowej jest przeprowadzana w stosunku do wszystkich klientów wymagających kredytowania. Każdy klient jest oceniany pod kątem wiarygodności kredytowej zanim zostaną mu zaoferowane zwykłe terminy płatności i dostawy oraz inne standardowe warunki umowy. Dla każdego klienta jest wyznaczony limit kredytowy decyzją Zarządu. Klienci, którzy nie spełniają wymogów wiarygodności kredytowej stosowanych przez Grupę, mogą dokonywać transakcji wyłącznie na podstawie przedpłat.

Towary sprzedawane są z klauzulą zastrzeżenia własności, tak więc, do chwili uiszczenia przez kupującego całkowitej zapłaty, Grupa może wystąpić z roszczeniem o zwrot tych dóbr. Poza tym Grupa nie wymaga zabezpieczenia majątkowego należności z tytułu dostaw i usług i pozostałych.

Grupa tworzy odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, które odpowiadają szacunkowej wartości poniesionych strat na należnościach z tytułu dostaw i usług oraz na pozostałych należnościach.

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość udzielonych pożyczek wynosiła 104 tys. zł (2014 r.: 98 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Grupa posiadała środki pieniężne i ich ekwiwalenty w wysokości 7.066 tys. zł (2014 r.: 7.712 tys. zł), co stanowi jej maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe w stosunku do tych aktywów. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są ulokowane w kasach zlokalizowanych w punktach handlowych oraz w wiarygodnym, licencjonowanym banku.

5.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko wystąpienia trudności w spełnieniu przez Grupę obowiązków związanych ze zobowiązaniami finansowymi, które rozliczane są w drodze wydania środków pieniężnych lub innych aktywów finansowych. Zarządzanie płynnością przez Grupę polega na zapewnianiu, w możliwie najwyższym stopniu, aby Grupa zawsze posiadała płynność wystarczającą do regulowania wymaganych zobowiązań, zarówno w normalnej jak i kryzysowej sytuacji, bez narażania na niedopuszczalne straty lub podważenie reputacji Grupy. Do tego celu Grupa utrzymuje odpowiedni poziom środków pieniężnych, dba o dostępność finansowania dzięki wystarczającej kwocie przyznanym źródłom kredytowania oraz wykorzystuje warunki płatności oferowane przez dostawców. Kierownictwo monitoruje bieżące prognozy środków płynnych Grupy na podstawie przewidywanych przepływów pieniężnych.

Zazwyczaj Grupa ma zapewnione środki pieniężne płatne na żądanie w kwocie wystarczającej dla pokrycia oczekiwanych wydatków operacyjnych w okresie 60 dni, w tym na obsługę zobowiązań finansowych. Ta polityka nie obejmuje jednak ekstremalnych sytuacji, których nie można przewidzieć na podstawie racjonalnych przesłanek, takich jak na przykład klęski żywiołowe.

Stronami umów kredytowych (głównie na kredyty w rachunku bieżącym) są jedynie 3 spośród spółek Grupy.

Jednostka Dominująca Grupy jest stroną umowy wielocelowej linii kredytowej z okresem kredytowania odpowiednio do 8 lutego 2021 r. oraz bieżącym terminem udostępnienia kredytu (wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego) do 31 lipca 2016 roku. Na podstawie tej umowy Grupa utrzymuje następujące linie kredytowe:

- 4.000 tys. zł – kredyt w rachunku bieżącym, zabezpieczony m.in. zastawem rejestrowym na zapasach, depozytem oraz gwarancją korporacyjną wystawioną przez Flemingo International

BVI. Odsetki naliczane według WIBOR plus marża banku; saldo zadłużenia na koniec okresu sprawozdawczego wynosiło 3.875 tys. zł;

- 10.050 tys. zł – linia gwarancyjna zabezpieczona na majątku Spółki (maksymalny okres ważności gwarancji wynosi 12 miesięcy).

Jednostka Dominująca jest również stroną umowy, w ramach której przyznano jej limit wieloproduktowy tj. kredyt w rachunku bieżącym z terminem spłaty do 31 lipca 2016 roku oraz gwarancję bankową obowiązującą w tym samym okresie. Kwoty, wymienione w umowie wynoszą odpowiednio:

- 9.000 tys. zł – kredyt w rachunku bieżącym, zabezpieczony m.in. zastawem rejestrowym na zapasach oraz na rzeczowych aktywach trwałych, poręczeniem spółki zależnej oraz gwarancją korporacyjną wystawioną przez Flemingo International (BVI) Limited; odsetki naliczane według WIBOR plus marża banku; saldo zadłużenia na koniec okresu sprawozdawczego wynosiło 9.000 tys. zł.
- 3.800 tys. zł – linia gwarancyjna.

Dodatkowo, jedna z jednostek Grupy posiada kredyt odnawialny w banku Polska Kasa Opieki S.A., którego saldo na dzień bilansowy wynosi 379 tys. zł, a dostępny limit wynosi 1.500 tys. zł. Kredyt jest dostępny do dnia 30 kwietnia 2016 roku, z tym że umowa przewiduje możliwość jego przedłużenia na kolejny 12-miesięczny okres.

Ponadto jedna z jednostek Grupy jest stroną umowy kredytu w rachunku bieżącym denominowanego w euro, którego maksymalny limit wynosi 955 tys. euro. Kredyt został udzielony przez bank KBC, a jego wartość na dzień bilansowy wynosiła 3.680 tys. zł. Oprocentowanie kredytu jest równe sumie aktualnej stopy EURIBOR i marży banku. Jednostka posiada otwartą linię kredytową bez ustalonego terminu zakończenia z okresem wypowiedzenia 30 dni.

Dodatkowo zarówno w ciągu roku 2015 jak i w okresie porównywalnym spółki z Grupy korzystały z finansowania udzielonego przez jednostkę powiązaną Flemingo International (BVI) Limited w formie pożyczek denominowanych w Euro oraz USD. Łączne zadłużenie spółek z Grupy wynikające z opisanego finansowania na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 20.051 tys. zł., z czego 74 tys. zł. zostało zaklasyfikowane jako pożyczki krótkoterminowe. Pożyczki są oprocentowane według stałej stopy procentowej 5% w skali roku.

5.5 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe polega na tym, że zmiany cen rynkowych, takich jak kursy walutowe i stopy procentowe będą wpływać na wyniki Grupy lub na wartość posiadanych instrumentów finansowych. Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest utrzymanie i kontrolowanie stopnia narażenia Grupy na ryzyko rynkowe w granicach przyjętych parametrów, przy jednoczesnym dążeniu do optymalizacji stopy zwrotu.

W celu zarządzania ryzykiem rynkowym Grupa kupuje i sprzedaje instrumenty pochodne, jak też przyjmuje na siebie zobowiązania finansowe. Wszystkie transakcje odbywają się w ramach polityki stosowanej przez Zarząd.

5.6 Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na ryzyko walutowe w związku z transakcjami sprzedaży, zakupu oraz pożyczkami, które są wyrażone w walucie innej niż waluta funkcjonalna jednostek z Grupy. Transakcje te są wyrażane głównie w EUR i USD.

W związku z tym, że znacząca część zakupów towarów realizowana jest w EUR, istnieje ryzyko wahań marż na sprzedawanych towarach, które w przypadku osłabienia się polskiej waluty mogą spadać. W praktyce Grupa minimalizuje wpływ wahań kursu wymiany EUR/PLN odpowiednio dostosowując ceny towarów, dla zachowania zakładanych marż.

W celu zabezpieczenia swojej ekspozycji na ryzyko zmiany kursu walut Grupa zawiera kontrakty terminowe na zakup walut z terminem wymagalności krótszym niż rok od dnia sprawozdawczego, wykorzystywane do dokonywania płatności zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Na dzień 31 grudnia 2015 roku żadna ze spółek Grupy nie była stroną umowy kontraktu terminowego na zakup waluty.

Posiadane przez Grupę instrumenty pochodne utrzymywane są wyłącznie w celach zabezpieczających, chociaż rachunkowość zabezpieczeń nie jest stosowana.

W stosunku do aktywów pieniężnych i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych polityka Grupy zapewnia, że ekspozycja netto jest utrzymywana na akceptowalnym poziomie poprzez, w razie zaistnienia takiej potrzeby, kupno lub sprzedaż walut obcych po kursach spot, w celu pokrycia krótkoterminowych niedoborów.

Inwestycje Grupy w zagraniczne jednostki zależne w ocenie Zarządu nie rodzą znaczącego ryzyka walutowego, które wymagałoby zabezpieczenia.

5.7 Ryzyko stopy procentowej

Grupa przyjmuje politykę, zgodnie z którą pożyczki udzielone oprocentowane są wg stałych stóp procentowych, natomiast zobowiązania finansowe oprocentowane są wg stóp zmiennych, za wyjątkiem pożyczek otrzymanych od jednostki powiązanej Flemingo International (BVI) Limited. Jest to standard rynkowy, ponieważ na zobowiązania finansowe składają się kredyty w rachunku bieżącym, których saldo zmienia się każdego dnia.

Grupa jest narażona na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych powodowanych przez stopy procentowe, związane z zobowiązaniami o zmiennych stopach procentowych, oraz na ryzyko zmienności wartości godziwej wynikające z aktywów o stałych stopach procentowych. Grupa nie zabezpiecza się przed tego rodzaju ryzykiem.

5.8 Zarządzanie kapitałem

Polityka Zarządu polega na utrzymywaniu solidnej podstawy kapitałowej tak, aby zachować zaufanie inwestorów, kredytodawców oraz rynku, jak też zapewnić przyszły rozwój działalności gospodarczej.

Kapitał obejmuje kapitał zakładowy, kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej, pozostałe kapitały oraz zyski zatrzymane.

Zarząd monitoruje poziom wskaźnika zwrotu z kapitału, który jest przez Grupę definiowany jako stosunek wyniku działalności operacyjnej do kapitału własnego.

Zarząd dąży do utrzymania równowagi pomiędzy wyższą stopą zwrotu możliwą do osiągnięcia przy wyższym poziomie zadłużenia i korzyściami oraz bezpieczeństwem osiąganym przy solidnym kapitale.

Stopa zadłużenia Grupy do kapitału na koniec okresu sprawozdawczego kształtowała się następująco:

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania ogółem	82 591	90 407
Minus: środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz depozyty	(7 066)	(7 712)
Zadłużenie netto	75 525	82 695
Kapitał własny	11 703	7 942
Współczynnik zadłużenie netto do kapitału własnego na koniec okresu sprawozdawczego	6,5	10,4

Zadłużenie Grupy w okresie sprawozdawczym spadło w porównaniu do okresu porównawczego. W 2015 r. Grupa konsekwentnie spłacała swoje zobowiązania i kontynuowała strategię rozwoju poprzez rozwój sieci swoich istniejących sklepów oraz budowanie nowych punktów handlowych (sklep w miejscowości Tulcea).

Począwszy od stycznia 2012 r. Grupa kontynuowała w ramach zatwierdzonego programu skupowanie akcji własnych. Nabyte akcje zostaną wykorzystane w celu ich umorzenia bądź też wydania akcjonariuszom lub wspólnikom spółki przejmowanej przez Grupę. Szczegółowe informacje o zrealizowanym skupie zawarto w notcie 20.

W ciągu roku nie było zmian w podejściu do zarządzania kapitałem.

6. Segmenty operacyjne

Zgodnie z MSSF 8, segmentem operacyjnym jest dająca się wyodrębnić część działalności Grupy, dla której dostępne są odrębne informacje finansowe podlegające regularnej ocenie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych związanych ze sposobem alokowania zasobów oraz z oceną wyników działalności.

W Grupie wyróżnia się trzy segmenty sprawozdawcze tj. takie segmenty operacyjne, dla których MSSF 8 wymaga dokonania ujawnień.

- 1) Sklepy – segment obejmujący podmioty, których podstawową działalnością jest handel detaliczny, w tym głównie w sklepach wolnocłowych oraz ogólnodostępnych zlokalizowanych przede wszystkim w portach lotniczych w Polsce i Europie. Do segmentu zostały zaliczone między innymi następujące podmioty: PHZ Baltona S.A., Baltona France S.A.S, Baltona Italy S.R.L, Gredy Company, Flemingo Duty Free Ukraine oraz 3 spółki z grupy Chacalli-De Decker.
- 2) Gastronomia – segment obejmujący podmioty, których podstawową działalnością jest sprzedaż posiłków i napojów w punktach gastronomicznych i kawiarniach zlokalizowanych w pobliżu lub na terenie portów lotniczych lub dworców kolejowych. Do segmentu zostały przypisana spółka Centrum Obsługi Operacyjnej Sp. z o.o. po połączeniu ze spółką Efektywne Centrum Operacji Sp. z o.o.
- 3) B2B – segment obejmujący sprzedaż hurtową, sprzedaż dyplomatyczną, a także sprzedaż towarów do załóg statków i okrętów (shipchandling) oraz dwie spółki z grupy Chacalli-De Decker.

Wyniki segmentów sprawozdawczych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Jednostki Dominującej (główny organ decyzyjny w Grupie). Zarząd Jednostki Dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych przede wszystkim na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej.

W poniżej tabeli ujęto wyniki przed opodatkowaniem każdego z segmentów sprawozdawczych, ponieważ Grupa nie alokuje podatku dochodowego do poszczególnych segmentów.

W pozycji aktywa segmentów operacyjnych do odpowiednich segmentów przypisane zostały wszystkie aktywa, nad którymi na dzień 31 grudnia 2015 roku kontrolę sprawują Grupa, poza wartością firmy ujętą w skonsolidowanym bilansie na dzień 31 grudnia 2015 roku.

	Sklepy		Gastronomia		B2B		Ogółem	
	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Przychody od odbiorców zewnętrznych	264 691	231 987	45 067	34 224	131 044	98 453	440 801	364 664
Przychody ze sprzedaży między segmentami	20 247	13 892	-	2	7 605	8 578	27 851	22 472
Przychody segmentu razem	284 937	245 879	45 067	34 226	138 649	107 031	468 653	387 136
Amortyzacja i odpisy z tyt. utraty wartości	(5 069)	(4 219)	(1 734)	(1 559)	(732)	(848)	(7 535)	(6 626)
Wynik na działalności operacyjnej	5 036	5 056	(1 377)	(3 191)	4 933	939	8 592	2 804
Przychody odsetkowe	1 002	639	10	18	-	201	1 012	858
Koszty odsetkowe	(2 110)	(1 489)	(544)	(486)	(658)	(1 288)	(3 312)	(3 263)
Wynik przed opodatkowaniem	3 733	2 291	(1 923)	(3 662)	3 179	(1 803)	4 989	(3 174)
Aktywa segmentu sprawozdawczego	81 680	81 322	5 600	6 806	24 719	25 973	111 999	114 101
Wydatki inwestycyjne	1 639	3 646	431	1 523	732	270	2 802	5 439
Zobowiązania segmentu sprawozdawczego	47 998	51 603	15 892	15 047	33 670	37 238	97 560	103 888

Uzgodnienie przychodów, zysków i strat, zobowiązań i innych istotnych pozycji segmentów sprawozdawczych

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Przychody		
Przychody segmentów sprawozdawczych ogółem	468 652	387 136
Eliminacja przychodów z transakcji między segmentami	(27 851)	(22 472)
Skonsolidowane przychody	440 801	364 664
(Strata)/Zysk przed opodatkowaniem		
Łączny zysk lub strata przed opodatkowaniem z segmentów raportowanych	4 989	(3 174)
Eliminacja zysków z transakcji między segmentami	(33)	(40)
Zysk lub strata przed opodatkowaniem	4 956	(3 214)
Aktywa		
Aktywa segmentów sprawozdawczych ogółem	111 999	114 101
Eliminacja sald rozrachunków między segmentami	(25 469)	(23 516)
Wartość firmy	7 764	7 764
Skonsolidowane aktywa ogółem	94 294	98 349
Zobowiązania		
Zobowiązania segmentów sprawozdawczych ogółem	97 560	103 888
Pozostałe zobowiązania - pożyczka na nabycie udziałów CDD	10 500	10 035
Eliminacja sald rozrachunków między segmentami	(25 469)	(23 516)
Skonsolidowane zobowiązania ogółem	82 591	90 407

Pozostałe istotne pozycje w 2015 roku

	Dane liczbowe segmentów ogółem	Korekty	Skonsolidowane dane liczbowe ogółem
Przychody odsetkowe	1 012	(949)	63
Koszty odsetkowe	(3 312)	949	(2 363)
Wydatki inwestycyjne	2 802	-	2 802
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(7 535)	10	(7 525)

	Dane liczbowe segmentów ogółem	Korekty	Skonsolidowane dane liczbowe ogółem
--	--------------------------------------	---------	---

Pozostałe istotne pozycje w 2014 roku

Przychody odsetkowe	858	(500)	358
Koszty odsetkowe	(3 263)	500	(2 763)
Wydatki inwestycyjne	5 439	-	5 439
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(6 626)	7	(6 619)

7. Nabycie jednostek zależnych

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku w Grupie Kapitałowej Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego „Baltona” S.A. nie wystąpiły transakcje nabycia jednostek zależnych skutkujące zmianą kontroli.

8. Przychody

8.1. Struktura rzeczowa

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Przychody ze sprzedaży produktów		
Usługi marketingowe	8 232	6 739
Podnajem powierzchni	76	115
Pozostałe	572	1 112
Przychody ze sprzedaży produktów ogółem	8 880	7 966
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
Sprzedaż detaliczna ogólnodostępna	90 638	75 259
Sprzedaż detaliczna wolnocłowa	269 601	173 015
Pozostałe	69 085	107 004
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów ogółem	429 324	355 278
Przychody ze sprzedaży ogółem	438 204	363 244

8.2. Struktura terytorialna

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
	w tys. zł.	w tys. zł.
Przychody ze sprzedaży produktów		
Polska	5 224	2 164
Pozostałe	3 656	5 802
Przychody ze sprzedaży produktów ogółem	8 880	7 966
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
Polska	293 728	242 156
Pozostałe	135 596	113 122
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów ogółem	429 324	355 278
Przychody ze sprzedaży ogółem	438 204	363 244

9. Koszty świadczeń pracowniczych

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Wynagrodzenia	(35 670)	(31 446)
Ubezpieczenia społeczne	(3 443)	(3 266)
Koszty dotyczące programu określonych świadczeń	(29)	634
Inne świadczenia pracownicze	(4 914)	(4 189)
Świadczenia pracownicze ogółem	(44 056)	(38 267)

Koszty programu określonych świadczeń w roku 2014 zostały pokazane ze znakiem dodatnim, ponieważ w ciągu tego roku została rozwiązana część rezerwy na program określonych świadczeń, który został przyznany pracownikom spółki nabytej przez Grupę w roku 2013 - Chacalli-De Decker NV. Na dzień 31 grudnia 2014 roku Zarząd Jednostki Dominującej zlecił przeprowadzenie wyceny niezależnemu aktuariuszowi, który uznał, iż w obliczu istotnego zmniejszenia ilości pracowników objętych planem w związku z prowadzoną w spółce restrukturyzacją zatrudnienia, wysokość przyszłego zobowiązania Grupy do wypłaty świadczeń wynikających z planu będzie o 159 tys. euro (tj. 666 tys. zł) mniejsza niż zakładano pierwotnie. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Zarząd Jednostki Dominującej również zlecił przeprowadzenie wyceny niezależnemu aktuariuszowi. Dokładny opis planu określonych świadczeń, przyjętych założeń aktuarialnych oraz wartość zobowiązań wynikających z planu zostały zamieszczone w nocie 25.5 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

10. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

10.1. Pozostałe przychody operacyjne

		01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
	Nota		
Nadwyżki inwentaryzacyjne		44	2
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		94	23
Rozwiązanie rezerw		-	9
Zmiana wartości odpisu aktualizującego wartość zapasów	17	208	70
Przychody DCC		1 581	901
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności		6	7
Przedawnione zobowiązania		-	115
Inne		247	293
Przychody z tytułu refakturowania usł. marketingowych		417	-
Pozostałe przychody operacyjne ogółem		2 597	1 420

Na saldo pozostałych przychodów operacyjnych w 2015 i 2014 roku wpływ miały przede wszystkim przychody, jakie osiągnęła Grupa z tytułu DCC (tj. z ang. Dynamic Currency Conversion) tzn. przychód z tytułu świadczenia usługi rozliczania operacji kartą płatniczą bezpośrednio w walucie karty lub kraju jej wystawcy.

10.2. Pozostałe koszty operacyjne

		01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
	Nota		
Niedobory inwentaryzacyjne	17	(302)	(123)
Likwidacja towarów	17	(506)	(141)
Odpisy aktualizujące należności	29	(59)	(85)
Odpisy aktualizujące zapasy	17	(433)	(306)
Kary i odszkodowania		(29)	(42)
Inne		(705)	(249)
Pozostałe koszty operacyjne ogółem		(2 034)	(946)

11. Przychody i koszty finansowe

11.1. Przychody finansowe

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Przychody z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek i należności	63	358
Przychody finansowe ogółem	63	358

11.2. Koszty finansowe

	Nota	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Koszty z tytułu odsetek od zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		(2 363)	(2 649)
Koszty odsetek dotyczące programu określonych świadczeń	25.5	(7)	(114)
Różnice kursowe netto		(1 271)	(3 563)
Inne		(24)	(10)
Koszty finansowe ogółem		(3 665)	(6 336)
Koszty finansowe netto		(3 602)	(5 978)

12. Podatek dochodowy

12.1. Podatek dochodowy

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Podatek dochodowy (część bieżąca)		
Podatek dochodowy za okres bieżący	759	476
	759	476
Podatek dochodowy (część odroczone)		
Powstanie/odwrócenie różnic przejściowych	249	(24)
	249	(24)
Podatek dochodowy ogółem	1 008	452

12.2. *Uzgodnienie efektywnej stopy podatkowej*

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014	01.01.2014- 31.12.2014
	%		%	
(Strata)/Zysk netto za okres sprawozdawczy		3 948		(3 666)
Podatek dochodowy		<u>1 008</u>		<u>452</u>
(Strata)/Zysk przed opodatkowaniem		<u>4 956</u>		<u>(3 214)</u>
Podatek w oparciu o obowiązującą stawkę podatkową	19,0%	942	19,0%	(611)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	13,3%	661	-57,8%	1 857
Wykorzystanie strat podatkowych, od których poprzednio nie rozpoznano aktywa	-16,3%	(809)	27,3%	(877)
Koszty uzyskania przychodów niestanowiące kosztów księgowych	-17,8%	(880)	27,4%	(880)
Przychody zwolnione z opodatkowania	0,0%	-	3,96%	(127)
Straty podatkowe za okres sprawozdawczy nie ujęte w podatku odroczonym	22,1%	1 094	-33,9%	1 090
	20,3%	1 008	-14,1%	452

13. Rzeczowe aktywa trwałe

13.1. Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych

Nota	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Ogółem
Wartość brutto na dzień 01.01.2014	13 499	3 670	2 308	16 677	1 206	37 360
Reklasyfikacje	635	-	-	146	(780)	-
Zwiększenia	2 713	269	308	952	306	4 548
Zmniejszenia (sprzedaż/likwidacja)	(198)	(17)	(265)	-	-	(480)
Wpływ zmiany kursu wymiany walut	(290)	(46)	-	(233)	-	(569)
Wartość brutto na dzień 31.12.2014	16 359	3 876	2 351	17 542	732	40 859
Wartość brutto na dzień 01.01.2015	16 359	3 876	2 351	17 542	732	40 859
Reklasyfikacje	214	231	659	1 009	(2 113)	-
Zwiększenia	200	456	479	97	1 794	3 026
Zmniejszenia (sprzedaż/likwidacja)	(1 986)	(79)	(406)	(112)	-	(2 583)
Wpływ zmiany kursu wymiany walut	(142)	(14)	-	(204)	-	(360)
Wartość brutto na dzień 31.12.2015	14 645	4 469	3 083	18 332	413	40 941

13.2. Umorzenie oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Ogółem
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 01.01.2014	2 957	2 234	1 020	8 513	-	14 724
Amortyzacja i odpisy z tyt.utraty wartości	3 184	667	467	2 122	-	6 440
Zmniejszenia (sprzedaż/likwidacja)	(198)	(17)	(239)	-	-	(454)
Wpływ zmiany kursu wymiany walut	(11)	(7)	-	(9)	-	(27)
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31.12.2014	5 932	2 877	1 248	10 626	-	20 683
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 01.01.2015	5 932	2 877	1 248	10 626	-	20 683
Amortyzacja i odpisy z tyt.utraty wartości	3 790	598	523	2 306	-	7 217
Zmniejszenia (sprzedaż/likwidacja)	(1 999)	(111)	(289)	(250)	-	(2 649)
Wpływ zmiany kursu wymiany walut	(20)	(3)	2	(25)	-	(46)
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31.12.2015	7 703	3 361	1 484	12 657	-	25 205

13.3. Wartość netto na dzień bilansowy

Na dzień 31.12.2014	10 427	999	1 103	6 916	732	20 176
Na dzień 31.12.2015	6 942	1 108	1 599	5 675	413	15 736

13.4. Odpisy z tytułu utraty wartości i ich późniejsze odwracanie

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu za okres kończący się 31 grudnia 2015 r. Grupa dokonała odpisów z tytułu utraty wartości aktywów w wysokości 454 tys. zł w związku z zaprzestaniem działalności w kilku sklepach. W roku 2014 Grupa nie dokonała żadnych odpisów z tytułu utraty wartości aktywów.

13.5. Rzeczowe aktywa trwałe w leasingu

Grupa użytkuje w ramach umów leasingu finansowego regały biurowe, regały magazynowe oraz środki transportu. W przypadku większości umów Grupa ma możliwość zakupu wyżej wymienionych składników po zakończeniu leasingu po obniżonej cenie. Składniki te stanowią jednocześnie zabezpieczenie zobowiązań z tytułu leasingu. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość księgowa netto leasingowanych aktywów trwałych wyniosła 2.886 tys. zł (2014 r.: 2.391 tys. zł). W ciągu roku Grupa nabyła leasingowane aktywa o wartości 1.350 tys. zł (2014 r.: 883 tys. zł).

13.6. Zabezpieczenia

Na koniec okresu sprawozdawczego żaden ze składników rzeczowych aktywów trwałych Grupy nie stanowił zabezpieczenia zobowiązań, za wyjątkiem:

- środków trwałych objętych trzema zastawami rejestrowym na kwoty 3.288 tys. zł, 3220 tys. zł i 8.000 tys. zł, które stanowią zabezpieczenie umowy kredytu obrotowego w rachunku bieżącym oraz umowy linii gwarancji.
- składników rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych w ramach leasingu finansowego, o których mowa powyżej, stanowiących zabezpieczenie zobowiązań leasingowych.

13.7. Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania

Koszt wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych w budowie wyniósł na koniec okresu sprawozdawczego 413 tys. zł i był niższy niż w roku 2014 rok, kiedy to wyniósł 732 tys. zł.

W okresie sprawozdawczym ani w okresie porównywalnym nie aktywowano kosztów finansowania zewnętrznego.

14. Wartości niematerialne

14.1. Wartość brutto wartości niematerialnych

	Wartość firmy	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	Ogółem
Wartość brutto na dzień 01.01.2014	7 764	1 114	5	8 883
Zwiększenia	-	515	-	515
Wpływ zmiany kursu wymiany walut	-	(1)	-	(1)
Wartość brutto na dzień 31.12.2014	7 764	1 628	5	9 397
Wartość brutto na dzień 01.01.2015	7 764	1 628	5	9 397
Zwiększenia	-	1 000	-	1 000
Wpływ zmian kursu wymiany walut	-	(42)	-	(42)
Wartość brutto na dzień 31.12.2015	7 764	2 586	5	10 355

14.2. Umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości

	Wartość firmy	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	Ogółem
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 01.01.2014	-	899	2	901
Amortyzacja	-	177	2	179
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31.12.2014	-	1 076	4	1 080
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 01.01.2015	-	1 076	4	1 080
Amortyzacja	-	308	-	308
Wpływ zmian kursu wymiany walut	-	30	1	31
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31.12.2015	-	1 414	5	1 419

14.3. Wartość netto

Na dzień 31.12.2014	7 764	552	1	8 317
Na dzień 31.12.2015	7 764	1 172	-	8 936

14.4. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości

W ocenie Grupy na koniec okresu sprawozdawczego nie wystąpiły przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników wartości niematerialnych.

14.5. Weryfikacja utraty wartości ośrodków generujących przepływy pieniężne zawierających wartość firmy

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa przeprowadziła test dotyczący utraty wartości firmy. W tym celu zostały wyodrębnione ośrodki wypracowujące środki pieniężne (OWSP) obejmujące nabyte spółki, w przypadku których na moment nabycia rozpoznano wartość firmy.

Poza wartością firmy na dzień 31 grudnia 2015 roku nie występują inne aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania.

Łączna wartość firmy przypisana do poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne wygląda następująco:

w tysiącach złotych	31.12.2015	31.12.2014
Baldemar (FDFU)	58	58
COO (ECO)	422	422
Chacalli-De Decker	7 284	7 284
Razem wartość firmy	7 764	7 764

Wartość odzyskiwalna każdego ośrodka ustalona została w oparciu o obliczenia ich wartości użytkowej. Do tego celu wykorzystano projekcje przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu użytkowania ośrodka wypracowującego środki pieniężne, w oparciu o budżety finansowe poszczególnych spółek w okresie kolejnych 5 lat. Do kluczowych założeń przyjętych do prognozowania przepływów pieniężnych należą: stopa dyskontowa, marża brutto na sprzedaży oraz średnia stopa wzrostu sprzedaży. Poziom planowanych przychodów ze sprzedaży oraz marży brutto ustalony został na podstawie wyników dotychczas osiągniętych przez jednostki zależne oraz oczekiwania dotyczące rozwoju rynku, a w szczególności w oparciu o prognozy dotyczące ruchu pasażerskiego w analizowanym okresie. Stopa dyskontowa odzwierciedla konkretne ryzyko związane z krajem z uwzględnieniem premii za ryzyko. Uwzględni ona także czynnik wielkości oraz odniesienie do ośrodków porównywalnych.

14.6. Kluczowe założenia przyjęte przy prognozowaniu zdyskontowanych przepływów pieniężnych

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane kluczowe założenia przyjęte dla każdej jednostki, które zostały zastosowane dla 5-letnich okresów prognozy:

w tysiącach złotych	2015			2014		
	średnia marża brutto na sprzedaży	średnia stopa wzrostu sprzedaży	stopa dyskontowa	średnia marża brutto na sprzedaży	średnia stopa wzrostu sprzedaży	stopa dyskontowa
Chacalli-De Decker	39%	3%	8%	31%	5%	8%
Baldemar (FDFU)	64%	7%	15%	58%	7%	15%
COO (ECO)	40%	9%	12%	41%	5%	12%

Testy przeprowadzone na koniec roku 2015 nie wykazały utraty wartości w odniesieniu do ośrodków generujących środki pieniężne zawierających wartość firmy.

Dla poszczególnych OWSP nadwyżka wartości użytkowej skalkulowanej przy wyżej opisanych założeniach wyniosła odpowiednio na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Chacalli-De Decker	29 920
Baldemar (FDFU)	4 945
COO (ECO)	16 926

14.7. Analiza wrażliwości

Zarząd Jednostki Dominującej uważa, że przyjęte do testów na utratę wartości założenia są racjonalne i poparte doświadczeniem Grupy.

W poniższej tabeli przedstawiono analizę wrażliwości wartości użytkowej na zmianę opisanych wyżej założeń. Tabela obrazuje procentową zmianę w nadwyżce wartości użytkowej nad wartością firmy przypisaną do danego OWSP powstałą wskutek odpowiednio wzrostu lub spadku przyjętego poziomu kluczowych założeń o jeden punkt procentowy. Odchylenie o -100% oznaczałoby, że nadwyżka wartości użytkowej nad wartością księgową wskutek zmiany danego parametru zostaje skonsumowana, a tym samym OWSP zagrożony jest trwałą utratą wartości.

	Zmiana stopy dyskonta		Zmiana stopy wzrostu przychodów		Zmiana średniej marży brutto	
	+ 1 p.p.	- 1 p.p.	+ 1 p.p.	- 1 p.p.	+ 1 p.p.	- 1 p.p.
Chacalli-De Decker	-17%	23%	27%	-27%	19%	-19%
Baldemar (FDFU)	-9%	10%	7%	-8%	2%	-3%
COO (ECO)	-3%	3%	5%	-5%	8%	-8%

Jak wskazuje analiza wrażliwości odchylenie któregośkolwiek ze wskaźników o 1 punkt procentowy nie powodowałoby rozpoznania utraty wartości, na którymkolwiek z OWSP.

15. Inwestycje

<i>Inwestycje długoterminowe</i>	31.12.2015	31.12.2014
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanim	13	13
	13	13
<i>Inwestycje krótkoterminowe</i>	31.12.2015	31.12.2014
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanim	91	85
Depozyty w banku jako zabezpieczenie pod udzielone gwarancje	509	-
	600	85

Pożyczki udzielone ujęte w wartości księgowej w kwocie 104 tys. zł (2014 r.: 98 tys. zł) oprocentowane są stopami 6%.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w posiadaniu Grupy znajdował się depozyt bankowy o wartości 509 tys. zł służący jako zabezpieczenie otwartej linii kredytowej.

Ekspozycja Grupy na ryzyka kredytowe, walutowe i stopy procentowej w odniesieniu do pozostałych inwestycji opisana jest w nocie 29.

16. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

16.1 Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W odniesieniu do poniższych pozycji nie został ujęty podatek odroczony:

	31.12.2015	31.12.2014
Wycena programu określonych świadczeń	2 677	2 759
Znak towarowy	-	5 779
Straty podatkowe	27 408	28 328
	30 085	36 866

Prawo do wykorzystania strat podatkowych wygasa w 2017 roku 13.063 tys. zł, w 2018 roku 5.629 tys. zł., w 2019 roku 3.457 tys. zł, w 2020 roku 2.961 tys. zł. Pozostałe saldo strat, tj. 7.579 tys. zł, to straty podatkowe odnotowane przez spółki z Grupy działające poza granicami Polski, w państwach, w których prawo rozliczenia poniesionej straty podatkowej przysługuje bezterminowo.

16.2 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Aktywa		Rezerwy		Wartość netto	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Rzeczowe aktywa trwałe	(236)	-	92	134	(144)	134
Wartości niematerialne	(880)	(1 323)	-	-	(880)	(1 323)
Zapasy	(58)	(156)	-	-	(58)	(156)
Inwestycje długoterminowe			749		749	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(92)	(168)	-	-	(92)	(168)
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	(285)	-	-	-	(285)	-
Rezerwy	(132)	(54)	-	-	(132)	(54)
Przychody i koszty niefakturowane	-	-	3	18	3	18
Straty podatkowe do rozliczenia w przyszłych okresach	(461)	-	-	-	(461)	-
doходowego	(2 144)	(1 701)	844	152	(1 300)	(1 549)
Kompensata	(756)	(152)	756	152	-	-
Aktywa / rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(1 388)	(1 549)	88	-	(1 300)	(1 549)

16.3 Zmiana różnic przejściowych w okresie sprawozdawczym

	Stan na	Zmiany w	Stan na	Zmiany w	Stan na
	01.01.2014	korespondencji z wynikiem finansowym	31.12.2014	korespondencji z wynikiem finansowym	31.12.2015
Rzeczowe aktywa trwałe	196	(62)	134	(278)	(144)
Wartości niematerialne	(1 323)	-	(1 323)	443	(880)
Inwestycje długoterminowe			-	749	749
Zapasy	(81)	(75)	(156)	98	(58)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(96)	(72)	(168)	76	(92)
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek pracowników	3	(3)	-	(285)	(285)
Przychody i koszty niefakturowane	(78)	78	-	-	-
Rezerwy	-	18	18	(15)	3
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(30)	(24)	(54)	(78)	(132)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	11	(11)	-	-	-
Straty podatkowe do rozliczenia w przyszłych okresach	(127)	127	-	(461)	(461)
	(1 525)	(24)	(1 549)	249	(1 300)

17. Zapasy

	31.12.2015	31.12.2014
Towary i produkty gotowe	<u>31 644</u>	<u>36 720</u>
	31 644	36 720

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. wartość materiałów i towarów handlowych ujętych w koszcie własnym sprzedaży wyniosła 293.114 tys. zł (2014 r.: 236.915 tys. zł). W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. odpis aktualizujący wartość zapasów do możliwych do uzyskania cen sprzedaży netto wyniósł 433 tys. zł (2014 r.: 306 tys. zł). Odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów wyniosło 208 tys. zł (2014 r.: 70 tys. zł). Odpis i odwrócenie odpisu ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych.

Wartość zlikwidowanych towarów w roku 2015 wynosiła 506 tys. zł (2014: 141 tys. zł), natomiast wartość niedoborów zidentyfikowana w czasie inwentaryzacji wyniosła 302 tys. zł (2014: 123 tys. zł) Koszty poniesione z tych tytułów również ujęto pozostałych kosztach operacyjnych.

W celu zabezpieczenia zobowiązań Grupy wynikających z umowy wielocelowej linii kredytowej, której stroną jest Jednostka Dominująca wraz z jedną jednostką zależną, został ustanowiony zastaw rejestrowy na zapasach towarów przeznaczonych do sprzedaży, znajdujących się w magazynach i sklepach, stanowiących własność Grupy, wraz z oświadczeniem Jednostki Dominującej oraz jednej z jednostek zależnych o poddaniu się egzekucji wydania rzeczy. Wartość przedmiotu zastawu w żadnym momencie nie może być niższa niż 13 000 tys. zł. Dodatkowo zapasy w kwocie 800 tys. zł są przedmiotem zastawu jako zabezpieczenie umowy kredytowej jednostki zależnej.

18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

18.1. Należności ogółem

	31.12.2015	31.12.2014
Należności z tytułu dostaw i usług	12 507	16 685
Należności budżetowe	3 832	2 747
Należności pozostałe	8 154	2 364
Rozliczenia międzyokresowe	4 387	1 819
Należności ogółem	28 880	23 615
Długoterminowe	6 370	2 142
Krótkoterminowe	22 510	21 473
	28 880	23 615

Na kwotę należności długoterminowych składają się m.in: kwota 2.251 tys. zł, która dotyczy jednostki zależnej BH Travel Retail Poland Sp. z o.o. i została opisane w nocie 30 „Zobowiązania warunkowe” oraz kaucje zabezpieczające gwarancje w kwocie 3.500 tys. zł.

18.2. Należności z tytułu dostaw i usług

	31.12.2015	31.12.2014
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	888	502
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek pozostałych	11 619	16 184
Należności z tytułu dostaw i usług ogółem	12 507	16 686
Długoterminowe	-	-
Krótkoterminowe	12 507	16 686
	12 507	16 686

Ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe i ryzyko walutowe, a także odpisy aktualizujące zostały opisane w nocie 29 do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

18.3. Rozliczenia międzyokresowe

	31.12.2015	31.12.2014
Ubezpieczenia	145	168
Prenumerata	16	32
Licencje roczne - oprogramowanie	7	16
Gwarancje długu celnego	329	240
Opłaty za handel alkoholem	31	45
Bilety na imprezy	40	42
Rozliczenie kosztów najmu	999	947
Przychody niefakturowane	2 820	131
Koszty doradztwa	-	1
Pozostałe	-	197
Rozliczenia międzyokresowe ogółem	4 387	1 819
Część długoterminowa	966	971
Część krótkoterminowa	3 421	848

19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2015	31.12.2014
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	6 180	6 865
Środki pieniężne w drodze	886	847
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, wartość wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	7 066	7 712
Kredyty w rachunku bieżącym	(16 942)	(16 979)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, wartość wykazana w rachunku przepływu środków pieniężnych	(9 876)	(9 267)

Ekspozycja Grupy na ryzyko stopy procentowej oraz analiza wrażliwości aktywów i zobowiązań finansowych została przedstawiona w nocie 29.

20. Kapitał własny

20.1 Kapitał zakładowy

Na dzień 31 grudnia 2015 r. kapitał zakładowy Jednostki Dominującej wynosił 2.814 tys. zł i był podzielony na 11.256.577 akcji o wartości nominalnej 0,25 zł każda.

w tysiącach akcji

	Akcje zwykłe	
	Nota	
	31.12.2015	31.12.2014
Ilość akcji na 1 stycznia	11 256,6	11 256,6
Ilość akcji na 31 grudnia (w pełni opłacone)	<u>11 256,6</u>	<u>11 256,6</u>

20.2 Emisja akcji zwykłych

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku ani w okresie porównywalnym Jednostka Dominująca nie emitowała akcji zwykłych.

20.3 Akcje zwykłe

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zarejestrowany kapitał zakładowy składał się z 11 256 577 akcji zwykłych (2014 r.: 11 256 577). Wszystkie wyemitowane akcje zostały w pełni opłacone.

Posiadacze akcji zwykłych są uprawnieni do otrzymywania uchwalonych dywidend oraz mają prawo do jednego głosu podczas Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej.

Wszystkie akcje uprawniają w jednakowym stopniu do majątku Jednostki Dominującej w przypadku podziału majątku.

Akcje serii A, B, C, D i E w ilości 11 239 177 szt. akcji są akcjami na okaziciela. 17 400 szt. akcji zwykłych serii A na dzień sprawozdawczy nadal pozostaje w formie akcji imiennych zwykłych.

20.4 Program nabywania akcji własnych

W dniu 16 stycznia 2012 r. Zarząd Jednostki Dominującej został upoważniony do nabycia przez Jednostkę akcji własnych. Program nabywania akcji własnych był realizowany w okresie od dnia 25 stycznia 2012 r. do dnia 1 stycznia 2015 r., lecz nie dłużej niż do wyczerpania środków przeznaczonych na ich nabycie. W ramach programu Zarząd Jednostki Dominującej został upoważniony do zakupu nie więcej niż 500.000 akcji własnych o łącznej wartości nominalnej 125.000 zł celem ich umorzenia bądź wydania ich akcjonariuszom lub wspólnikom spółki przejmowanej przez Jednostkę Dominującą. Realizacja nabywania akcji Jednostki Dominującej była dokonywana wyłącznie za pośrednictwem Domu Inwestycyjnego BRE Bank S.A. Minimalna cena nabycia przez Jednostkę jednej akcji własnej została ustalona na poziomie 0,25 zł, natomiast cena maksymalna na poziomie 9,20 zł. W sumie na nabycie akcji własnych Jednostka Dominująca przeznaczyła z kapitału zapasowego maksymalnie kwotę 4.650.000 zł. Szczegółowe informacje na temat programu nabywania akcji własnych Jednostka Dominująca podawała do publicznej wiadomości w formie raportów bieżących.

W dniu 19 lutego 2015 roku na NWZA Spółki została podjęta uchwała, wskutek której program nabywania akcji własnych został rozszerzony czasowo i ilościowo zwiększając ilość akcji własnych Jednostki, które mogą być nabyte do 750.000. Termin wykupu akcji własnych został wydłużony do dnia 1 stycznia 2017 roku. Akcje mogą być nabyte w celu ich umorzenia, wydania akcjonariuszom lub wspólnikom spółki przejmowanej przez Jednostkę albo ich wydania posiadaczom warrantów subskrypcyjnych wyemitowanych na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia Spółki. Maksymalna cena nabycia została utrzymana na poziomie 9,20 zł za jedną akcję.

W ramach programu do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania Jednostka Dominująca skupiła w sumie dwieście sześćdziesiąt dziewięć tysięcy sto dziewięćdziesiąt akcji co stanowi 2,39% ogólnej liczby głosów.

20.5 Podział zysku netto Jednostki Dominującej za rok 2014

W dniu 23 czerwca 2015 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Jednostki Dominującej podjęło uchwałę, w której postanowiło przeznaczyć zysk za rok obrotowy 2014, wynoszący 1.406 tys. zł w całości na zwiększenie kapitału zapasowego.

20.6 Dywidendy proponowane przez Zarząd

W 2014 oraz w 2015 roku Jednostka Dominująca nie wypłacała dywidendy. Zarząd nie zamierza proponować wypłaty dywidendy za 2015.

20.7 Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą obejmują wszystkie różnice kursowe wynikające z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających poza terenem Polski.

21. Zysk (strata) przypadający na jedną akcję

21.1 Podstawowy zysk (strata) na jedną akcję

Kalkulacja podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję na 31 grudnia 2015 r. dokonana została w oparciu o zysk netto przypadający na akcjonariuszy zwykłych Jednostki Dominującej w kwocie 2.685 tys. zł (2014 r.: strata netto 3.871 tys. zł) oraz o średnią ważoną liczbę akcji na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w liczbie 10.992,8 tys. szt. (2014 r.: 11.093,1 tys. szt.).

Wielkości te zostały ustalone w sposób przedstawiony poniżej:

	2015	2014
Zysk /(Strata) netto akcjonariuszy Jednostki Dominującej	2 684	(3 871)

Średnia ważona liczba akcji zwykłych

<i>w tysiącach akcji</i>	nota	2015	2014
Ilość akcji zwykłych na 1 stycznia	20.1	11 256,6	11 256,6
Wpływ nabycia akcji własnych	20.4	(263,8)	(163,5)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych na 31 grudnia		<u>10 992,8</u>	<u>11 093,1</u>

21.2 Rozwodniony zysk na akcję

Kalkulacja rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję na dzień 31 grudnia 2015 r. dokonana została w oparciu o zysk netto przypadający na akcjonariuszy zwykłych Jednostki Dominującej w kwocie 2.685 tys. zł (2014 r.: strata netto 3.871 tys. zł) oraz o średnią ważoną liczbę akcji skorygowaną o wpływ czynników rozwadniających (warranty subskrypcyjne), która na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego wyniosła 11.117,2 tys. szt. (2014 r.: 11.132,1 tys. szt.).

Średnia ważona liczba akcji zwykłych (rozwodniona)

<i>w tysiącach akcji</i>	nota	2015	2014
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		10 992,8	11 093,1
Emisja warrantów subskrypcyjnych dot. akcji serii H	22	124,4	39,0
Średnia ważona liczba akcji zwykłych na 31 grudnia (rozwodniona)		11 117,2	11 132,1

Średnia rynkowa wartość akcji zwykłych Jednostki przyjęta do kalkulacji wpływu emisji warrantów na akcje na rozwodnienie zysku na akcje została oparta na notowanych cenach rynkowych dla okresu, w którym opcje nie były wykonane.

22. Płatność w formie akcji

W dniu 30 sierpnia 2011 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Jednostki Dominującej podjęło uchwałę w sprawie emisji 500 000 imiennych warrantów subskrypcyjnych drugiej emisji, uprawniających do objęcia akcji zwykłych na okaziciela serii G o wartości nominalnej 0,25 zł każda. Warranty subskrypcyjne będą mogły być obejmowane w drodze subskrypcji prywatnej przez osoby wskazane przez Zarząd Jednostki Dominującej i zaakceptowane przez Radę Nadzorczą, spośród osób z kluczowej kadry zarządzającej oraz pracowników wyższego szczebla. Możliwość wykonania prawa do objęcia akcji serii G przysługuje w okresie od dnia 1 września 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., po cenie, która zostanie ustalona przez Radę Nadzorczą, nie niższej niż 9,20 zł. Uchwałą nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 21 grudnia 2015 r. możliwość wykonania prawa do objęcia akcji serii G została przedłużona do dnia 30 czerwca 2016 r. Do dnia 31 grudnia 2015 r. na podstawie tej uchwały zostało przyznanych 25.000 warrantów. Z uwagi na znikomą wartość warrantów na dzień przyznania nie rozpoznano kosztów z tym związanych.

W dniu 12 czerwca 2013 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie emisji 500 000 imiennych warrantów subskrypcyjnych, uprawniających do objęcia akcji zwykłych na okaziciela serii H o wartości nominalnej 0,25 zł każda. Warranty subskrypcyjne będą mogły być objęte w drodze subskrypcji prywatnej przez osoby spośród kluczowego szczebla pracowników Spółki i osób współpracujących ze Spółką na podstawie innych stosunków cywilnoprawnych oraz Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, z zastrzeżeniem, że liczba osób, którym zostanie złożona oferta objęcia Warrantów Subsکrypcyjnych nie przekroczy 149 (sto czterdzieści dziewięć) osób. Posiadacz Warrantu Subsکrypcyjnego będzie mógł wykonać prawo do objęcia akcji serii H nie wcześniej niż dnia 30 czerwca 2013 r. oraz nie później niż do dnia 31 stycznia 2016 r., po cenie emisyjnej wynoszącej 5,50 zł.

Zgodnie z informacją podaną w raporcie bieżącym nr 62/2013 z dnia 24 października 2013 r. w dniu 23 października 2013 r. Spółka otrzymała z Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, postanowienie o dokonaniu z dniem 16 października 2013 r. wpisu do rejestru przedsiębiorców warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Emitenta. W wyniku rejestracji warunkowy kapitał zakładowy Jednostki wynosi nie więcej niż 250.000,00 (słownie: dwieście pięćdziesiąt tysięcy) zł i dzieli się na nie więcej niż 500.000 (słownie: pięćset tysięcy) akcji zwykłych na okaziciela serii G o wartości nominalnej 0,25 zł (słownie: dwadzieścia pięć groszy) każda akcja oraz 500.000 (słownie: pięćset tysięcy) akcji zwykłych na okaziciela serii H o wartości nominalnej 0,25 zł (słownie: dwadzieścia pięć groszy) każda akcja. Po rejestracji warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki, liczba wszystkich wyemitowanych akcji oraz ogólna liczba

głosów wynikających z wyemitowanych akcji nie uległy zmianie i wynoszą odpowiednio 2.814 tys. zł, 11.256.577 (słownie: jedenaście milionów dwieście pięćdziesiąt sześć tysięcy pięćset siedemdziesiąt siedem) akcji i 11.256.577 (słownie: jedenaście milionów dwieście pięćdziesiąt sześć tysięcy pięćset siedemdziesiąt siedem) głosów.

W dniu 15 listopada 2013 r. Zarząd Spółki w wykonaniu ww. uchwały z dnia 12 czerwca 2013 r. złożył ofertę objęcia 480.688 warrantów subskrypcyjnych uprawniających do objęcia akcji zwykłych na okaziciela serii H o wartości nominalnej 0,25 zł każda po cenie emisyjnej 5,50 zł, które zostały w całości przyjęte przez objęte nią osoby. Zgodnie z postanowieniem ww. uchwały warranty mogą być realizowane od daty objęcia tj. 15 listopada 2013 roku do dnia 31 stycznia 2016 roku. Uchwałą nr 6 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 21 grudnia 2015 r. możliwość wykonania prawa do objęcia akcji serii H została przedłużona do dnia 31 lipca 2016 r.

Żadne z wyemitowanych w latach poprzednich warrantów do dnia 31 grudnia 2015 roku nie zostały wykonane, umorzone ani też nie wygasły.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2015 roku poza przyznaniem 25.000 warrantów serii G nie wystąpiły żadne zmiany w zakresie płatności w formie akcji.

23. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych

23.1 Zobowiązania długoterminowe

	31.12.2015	31.12.2014
Pożyczki od jednostek powiązanych	19 976	20 260
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 382	1 122
	<u>21 358</u>	<u>21 382</u>

23.2 Zobowiązania krótkoterminowe

	31.12.2015	31.12.2014
Kredyty w rachunku bieżącym	16 942	16 979
Pożyczki od jednostek powiązanych	74	74
Krótkoterminowa część zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	920	773
	<u>17 936</u>	<u>17 826</u>

23.3 Warunki oraz harmonogram spłat kredytów i pożyczek

Terminy spłaty i warunki otwartych umów kredytowych:

	Waluta	Nominalna stopa	Rok	31.12.2015 Wartość	31.12.2014 Wartość
Pożyczka od j. powiąz. niezabezpieczona	USD	5,00%	2017	3 108	8 958
Pożyczka od j. powiąz. niezabezpieczona	EUR	5,00%	2017	15 309	9 961
Pożyczka od j. powiąz. niezabezpieczona	USD	5,00%	2015	40	40
Pożyczka od j. powiąz. niezabezpieczona	USD	5,00%	2017	1 560	1 341
Pożyczka od j. powiąz. niezabezpieczona	EUR	5,00%	2015	34	34
Kredyt w rachunku bieżącym	EUR	EURIBOR + marża	2016	3 680	4 041
Kredyt w r-ku bieżącym	PLN	WIBOR1M+marża banku	2016	9 007	8 974
Kredyt w r-ku bieżącym	PLN	WIBOR3M+marża banku	2021*	3 875	2 840
Kredyt w r-ku bieżącym	PLN	WIBOR1M+marża banku	2016	379	1 124
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	PLN, EUR	WIBOR1M / LIBOR1M + marża	2016-2018	2 302	1 895
Ogółem zobowiązania oprocentowane				39 294	39 208

* Okres kredytowania do 8 lutego 2021 r. Bieżący termin udostępnienia kredytu to 31 lipca 2016 r.

Kredyty w rachunku bieżącym zabezpieczone na majątku Grupy zostały zabezpieczone poprzez:

- weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową wystawiony przez Jednostkę Dominującą, wraz z oświadczeniem wystawcy weksla o poddaniu się egzekucji do kwoty zadłużenia z tytułu wystawionego weksel;
- ustanowienie zastawu rejestrowego na stanowiących własność Jednostki Dominującej zapasach towarów znajdujących się w magazynach i sklepach wraz z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji wydania rzeczy (patrz nota 17);
- cesję na rzecz banku praw z polisy ubezpieczeniowej dotyczącej zapasów towarów i środków trwałych (wraz z umową przelewu wierzytelności z polisy);
- gwarancję korporacyjną wystawioną przez Flemingo International Limited BVI na kwotę 17.325 tys. zł wraz z oświadczeniem Gwaranta o poddaniu się egzekucji na rzecz Banku;
- pełnomocnictwo banku do rachunku Baltona France SAS prowadzonego w BNP Paribas (Francja)
- podporządkowanie 50% wszystkich istniejących i przyszłych pożyczek udzielonych Jednostce Dominującej przez podmioty kontrolujące ją pośrednio lub bezpośrednio
- oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 19.200 tys. zł;
- sądowy zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczowych aktywów trwałych (patrz nota 13)
- pełnomocnictwo do rachunków Spółki w banku BGŻ;

- gwarancja korporacyjna wystawiona przez Flemingo International BVI z siedzibą na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych do kwoty 140,6% wartości limitu tj. do 18 000 tys. zł
- dodatkowe zabezpieczenie dla kredytu w rachunku bieżącym w postaci gwarancji bankowej wystawionej przez Barclays Bank PLC w kwocie 2.950 tys. zł i 1.150 tys. USD
- Zastaw na majątku spółki Chacalli-De Decker NV na kwotę 250 tys. eur
- Pełnomocnictwo do ustanowienia zastawu na majątku Grupy (w tym należności i 50% wartości zapasów) na łączną kwotę 1.605 tys. EUR
- zastaw rejestrowy na zapasach, towarów handlowych o wartości nie niższej niż 8 mln wraz z przelewem praw z polisy ubezpieczeniowej w spółce Baltona Shipchandlers Sp. z o.o.;
- weksel własny in blanco spółki Baltona Shipchandlers Sp. z o.o.;
- gwarancja wystawiona dla Baltona France w ramach limitu rachunku kredytowego Jednostki Dominującej w kwocie 14 000 tys. zł.

Dodatkowo na dzień bilansowy istniały następujące zabezpieczenia:

- gwarancja korporacyjna wystawiona przez Flemingo International BVI do kwoty 1.500 tys. zł jako zabezpieczenie transakcji na kontaktach walutowych;
- gwarancja korporacyjna wystawiona przez Flemingo International BVI do kwoty 4.347 tys. zł zabezpieczenie gwarancji czynszowej Baltona France SAS.

23.4 Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	Przyszłe minimalne płatności z tytułu leasingu 31.12.2015	Odsetki 31.12.2015	Bieżąca wartość przyszłych minimalnych płatności z tytułu leasingu 31.12.2015	Przyszłe minimalne płatności z tytułu leasingu 31.12.2014	Odsetki 31.12.2014	Bieżąca wartość przyszłych minimalnych płatności z tytułu leasingu 31.12.2014
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego						
do roku	1 008	88	920	888	115	773
od 1 do 5 lat	1 442	60	1 382	1 210	88	1 122
	2 450	148	2 302	2 098	203	1 895

Grupa użytkuje środki transportu oraz część wyposażenia w ramach leasingu finansowego. Zobowiązania Grupy wynikające z umów leasingu finansowego są zabezpieczone prawami leasingodawców do składników aktywów objętych umową oraz weksłami własnymi.

24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	Nota	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	32	449	569
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od jednostek pozostałych		27 885	38 650
Zobowiązania budżetowe		3 376	3 615
Pozostałe zobowiązania		738	446
Rozliczenia międzyokresowe		1 868	1 121
Fundusze specjalne		190	194
		34 506	44 595
w tym część:			
- długoterminowa		-	145
- krótkoterminowa		34 506	44 450

25. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

25.1. Saldo zobowiązań na dzień bilansowy

	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych	153	100
Zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń	2 678	2 759
Zobowiązania z tyt. wynagrodzeń	2 360	764
Zobowiązania pozostałe	1 482	1 451
	6 673	5 074
w tym część:		
- długoterminowa	2 830	2 859
- krótkoterminowa	3 843	2 215

Grupa posiada zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych wynikające z przepisów Kodeksu Pracy, do których pracownicy nabyli prawo w zamian za pracę w okresie bieżącym i okresach ubiegłych. Zobowiązania te, Grupa jest zobligowana wypłacić w momencie przejścia danego pracownika na emeryturę/rentę. Odprawa jest równa 1-miesięcznemu wynagrodzeniu pracownika w ostatnim miesiącu świadczenia pracy.

25.2. Zmiany wartości bieżącej zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych

	2015	2014
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych na 1 stycznia	100	68
Zwiększenia	<u>53</u>	<u>32</u>
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych na 31 grudnia	<u>153</u>	<u>100</u>

25.3. Koszty ujęte w wyniku finansowym

	2015	2014
Świadczenia bieżącego okresu	<u>53</u>	<u>32</u>
	<u>53</u>	<u>32</u>

25.4. Koszty świadczeń zostały ujęte w następujących pozycjach sprawozdania z dochodów całkowitych

	Nota	2015	2014
Koszty świadczeń pracowniczych	9	<u>53</u>	<u>32</u>
		<u>53</u>	<u>32</u>

25.5. Program określonych świadczeń pracowniczych w spółce zależnej

Jednostka Grupy Chacalli-De Decker NV posiada program określonych świadczeń emerytalnych dla pracowników, które zostały wycenione metodą aktuarialną na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Warunkiem przyznania świadczenia jest ukończenie 65 roku życia. Założenia wysokości wypłacanego świadczenia przedstawia następujący wzór:

$$WŚ = [(3 \times MS) + 8 \times (BS - MS)] \times t / 40$$

gdzie,

WŚ - wysokość świadczenia

MS – średnie wynagrodzenie roczne z okresu ostatnich 3 lat ale nie więcej niż maksymalna kwota emerytury ustalana corocznie (limit dla 2015 roku to 53 tys. euro)

BS - średnie wynagrodzenie roczne z okresu ostatnich trzech lat

t - lata przepracowane ale nie więcej niż 40

Plan finansowany jest ze składek pracodawcy wg indywidualnych umów z pracownikami jak również ze składek pracownika w wartości 0,8% średniego wynagrodzenia (maksymalnie do wysokości emerytury ustalonej corocznie – limit dla 2015 roku to 53 tys. euro) oraz 5,5% nadwyżki ponad ten limit.

Grupa oczekuje, że składki płatne (wraz z podatkiem) przez pracodawcę z tytułu tego programu w roku 2016 wyniosą 61 tys. euro (260 tys. zł).

Na dzień sprawozdawczy powyższy program został wyceniony przez licencjonowanego aktuarium metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych. Poniżej zaprezentowane zostały założenia do wyceny:

- Stopa dyskontowa 2,30%
- Wpływ inflacji 2,00%
- Stopa przyrostu wynagrodzeń 3,00%
- Koszty administracji 7,40%
- Składki podatkowe 13,26%

Założenia dotyczące przyszłej śmiertelności są oparte na publikowanych statystykach oraz tabelach śmiertelności właściwych dla Belgii.

Wycena dokonana na koniec okresu sprawozdawczego wykazała, że wartość netto zobowiązania z tytułu programu wyniosła 2.678 tys. zł.

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie wartości zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku:

	w tys. EUR	w tys. PLN
Wartość netto zobowiązania na początek okresu	(647)	(2 708)
Koszty odsetek	(2)	(7)
Koszty bieżącego zatrudnienia	6	24
Zyski aktuarialne rozpoznane w sprawozdaniu z dochodów	15	61
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	-	(49)
Wartość netto na koniec okresu	(628)	(2 678)

Aktywa programu świadczeń pracowniczych obejmują wyłącznie polisy ubezpieczeniowe.

Szacunki dotyczące zobowiązań z tytułu programu określonych świadczeń charakteryzują się wrażliwością na przyjęte założenia dotyczące stopy dyskonta oraz stopy przyrostu wynagrodzeń. Racjonalnie możliwa zmiana powyższych założeń miałaby następujący wpływ na sprawozdanie finansowe na dzień 31 grudnia 2015 roku:

- Wzrost stopy dyskonta o 0,25% spowodowałby spadek zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń o 165 tys. zł;
- Spadek stopy dyskonta o 0,25% spowodowałby wzrost zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń o 171 tys. zł;
- Wzrost stopy wzrostu wynagrodzeń o 0,5% spowodowałby wzrost zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń o 344 tys. zł;
- Spadek stopy wzrostu wynagrodzeń o 0,5% spowodowałby spadek zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń o 323 tys. zł.

26. Rezerwy

	Sprawy sądowe	Inne rezerwy	Sprawa sporna	Ogółem
Wartość na 1 stycznia 2014 r.	52	-	1 042	1 094
Wartość na 31 grudnia 2014 r.	52	-	1 042	1 094
część długoterminowa	52	-	1 042	1 094
część krótkoterminowa	-	-	-	-
	Sprawy sądowe	Inne rezerwy	Sprawa sporna	Ogółem
Wartość na 1 stycznia 2015 r.	52	-	1 042	1 094
Zwiększenia	-	94	-	94
Wartość na 31 grudnia 2015 r.	52	94	1 042	1 188
część długoterminowa	52	-	1 042	1 094
część krótkoterminowa	-	94	-	94

Sprawa sporna na kwotę 1.042 tys. zł dotyczy sporu pomiędzy jednostką Grupy BH Travel Retail Poland Sp. z o.o., a Przedsiębiorstwem Państwowym „Porty Lotnicze”, który opisany jest w nocie 30.

27. Zobowiązania umowne zaciągnięte w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych

Na dzień bilansowy żadna ze spółek Grupy nie zaciągnęła zobowiązań w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych.

28. Przychody przyszłych okresów

	31.12.2015	31.12.2014
Usługi marketingowe - przychody przyszłych okresów	14	47
Wynajem powierzchni reklamowych	-	3
Dotacja na rozwój	426	226
Pozostałe	38	-
	478	276
w tym część:		
- długoterminowa	-	-
- krótkoterminowa	478	276

Saldo rozliczeń międzyokresowych przychodów składa się głównie z przedpłat na poczet usług marketingowych, które zostaną wykonane w okresach przyszłych oraz wartości dotacji na rozwój wartości niematerialnych.

Dotacja, która została przyznana w kwocie 426 tys. zł. służy rozwijaniu oprogramowania, po ukończeniu jego wdrożenia będzie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odnoszona do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania oprogramowania, poprzez zmniejszenie kosztów odpisu amortyzacyjnego. Na dzień 31 grudnia 2015 roku, zdaniem Zarządu Jednostki Dominującej, spółka spełniała wszystkie warunki, którymi obwarowane było przyznanie dotacji.

29. Instrumenty finansowe

29.1 Ryzyko kredytowe

Wartości bilansowe aktywów finansowych odpowiadają maksymalnej ekspozycji na ryzyko kredytowe.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia się następująco:

	Nota	31.12.2015	31.12.2014
Pożyczki udzielone	15	104	98
Depozyty w banku jako zabezp. pod udzielone gwarancje	15	509	-
Należności własne	18	20 661	19 049
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	7 066	7 712
		28 340	26 859

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe dla pożyczek i należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności na koniec okresu sprawozdawczego według rejonów geograficznych przedstawia się następująco:

	31.12.2015	31.12.2014
Krajowe	10 913	8 619
Unia Europejska	12 874	17 149
Pozostałe regiony	4 553	1 091
	28 340	26 859

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe dla pożyczek i należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności na koniec okresu sprawozdawczego według typów odbiorców przedstawia się następująco:

	31.12.2015	31.12.2014
Kontrahenci handlowi	20 661	19 049
Instytucje finansowe	7 575	7 712
Pozostali	104	98
	28 340	26 859

29.2 Odpisy aktualizujące

Struktura wiekowa należności z tytułu dostaw i usług na koniec okresu sprawozdawczego przedstawiała się następująco:

	Wartość brutto na 31.12.2015	Odpis aktualizujący na 31.12.2015	Wartość brutto na 31.12.2014	Odpis aktualizujący na 31.12.2014
Nie wymagalne	12 129	-	9 758	-
Przeterminowane od 0 do 30 dni	2 398	-	4 149	-
Przeterminowane od 31 do 60 dni	1 065	-	680	-
Przeterminowane powyżej 61 dni	5 385	(315)	4 841	(380)
	20 976	(315)	19 429	(380)

Zmiany odpisów aktualizujących wartość należności kształtowały się następująco:

	31.12.2015	31.12.2014
Bilans otwarcia na 1 stycznia	380	302
Odpis aktualizujący ujęty w okresie sprawozdawczym	(59)	85
Odpis aktualizujący rozwiązany w okresie sprawozdawczym	(6)	(7)
Bilans zamknięcia na 31 grudnia	315	380

Grupa tworzy odpisy aktualizujące wartość należności, jeżeli prawdopodobne jest, że należności te nie zostaną spłacone. Kiedy dana należność zostanie uznana za nieściągalną, odpowiednie kwoty spiswane są w ciężar kosztów. Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług wyniosła 315 tys. zł. (2014 r.: 380 tys. zł.).

29.3 Ryzyko płynności

Poniżej prezentowane są umowne warunki zobowiązań finansowych:

31.12.2015	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne wynikające z umowy	Poniżej 6 miesięcy	6-12 miesięcy	1-2 lat	2-5 lat	Powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(2 302)	(2 450)	(544)	(464)	(1 094)	(348)	-
Pożyczki od j. powiązanej	(20 051)	(21 254)	(74)	-	(21 180)	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(29 072)	(29 072)	(29 072)	-	-	-	-
Kredyty w rachunku bieżącym	(16 942)	(17 372)	(4 275)	(13 097)	-	-	-
	(68 367)	(70 148)	(33 965)	(13 561)	(22 274)	(348)	-

31.12.2014	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne wynikające z umowy	Poniżej 6 miesięcy	6-12 miesięcy	1-2 lat	2-5 lat	Powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(1 895)	(2 098)	(499)	(389)	(671)	(539)	-
Pożyczki od j. powiązanej	(20 334)	(21 878)	(74)	-	(10 733)	(11 071)	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(39 665)	(39 665)	(39 665)	-	-	-	-
Kredyty w rachunku bieżącym	(16 979)	(17 179)	(5 215)	(11 964)	-	-	-
	(78 873)	(80 820)	(45 453)	(12 353)	(11 404)	(11 610)	-

Grupa nie oczekuje, że spodziewane przepływy pieniężne zawarte w analizie terminów wymagalności mogą wystąpić znacząco wcześniej lub w znacząco innych kwotach.

29.4 Ryzyko walutowe

Ekspozycja na ryzyko walutowe

Ekspozycja Grupy na ryzyko walutowe według kursu na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia się następująco:

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2015			31.12.2014		
	EUR	USD	GBP	EUR	USD	GBP
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	7 695	536	381	5 235	681	206
Środki pieniężne	173	160	180	-	-	-
Pożyczka od j. powiązanej	(15 343)	(4 708)	-	(10 035)	(10 299)	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(9 068)	(435)	(13)	(8 199)	(371)	(571)
Ekspozycja bilansowa netto	(16 544)	(4 447)	548	(12 999)	(9 989)	(365)

W ciągu roku stosowano następujące kursy wymiany dla najważniejszych walut obcych:

w złotych	Średnie kursy walut		Koniec okresu sprawozdawczego kurs spot	
	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
	EUR	4,1848	4,1893	4,2615
USD	3,9011	3,1784	3,9011	3,5072
GBP	5,7846	5,2225	5,7862	5,4648
RON	0,9421	0,9440	0,9421	0,9510
UAH	0,1722	0,2637	0,1622	0,2246

Analiza wrażliwości

Umocnienie lub osłabienie się złotego w odniesieniu do EUR, USD i GBP w dniu 31 grudnia 2015 roku spowodowałyby wzrost (spadek) kapitału własnego i zysku przed opodatkowaniem o kwoty zaprezentowane poniżej.

Analiza opiera się na zmianach kursów walutowych, które Grupa uznała za racjonalnie uzasadnione na koniec okresu sprawozdawczego. Analiza zakłada również, że inne zmienne, w szczególności stopy procentowe, pozostaną na stałym poziomie i nie bierze pod uwagę wpływu prognozowanego poziomu sprzedaży i zakupów. Analiza przeprowadzona na koniec grudnia 2014 dokonana została przy przyjęciu tych samych założeń.

Efekt w tysiącach złotych	Umocnienie złotego		Osłabienie złotego	
	Kapitał własny	Zysk lub strata bieżącego okresu	Kapitał własny	Zysk lub strata bieżącego okresu
31.12.2015				
EUR (zmiana o 8%)	1 323	1 323	(1 323)	(1 323)
USD (zmiana o 8%)	356	356	(356)	(356)
GBP (zmiana o 8%)	(44)	(44)	44	44
31.12.2014				
EUR (zmiana o 8%)	1 040	1 040	(1 040)	(1 040)
USD (zmiana o 8%)	799	799	(799)	(799)
GBP (zmiana o 8%)	29	29	(29)	(29)

29.5 Ryzyko stopy procentowej

Na koniec okresu sprawozdawczego struktura oprocentowanych instrumentów finansowych przedstawiała się następująco:

	31.12.2015	31.12.2014
Instrumenty finansowe o stałej stopie		
Aktywa finansowe	104	98
Zobowiązania finansowe	(20 051)	(20 334)
	(19 947)	(20 236)
Instrumenty finansowe o zmiennej stopie		
Aktywa finansowe	6 689	6 865
Zobowiązania finansowe	(19 243)	(18 874)
	(12 554)	(12 009)

Zmiana o 100 punktów bazowych w stopie procentowej zwiększyłaby (zmniejszyłaby) kapitał własny i stratę przed opodatkowaniem o kwoty przedstawione poniżej. Poniższa analiza opiera się na założeniu, że inne zmienne, w szczególności kursy walutowe, pozostaną na stałym poziomie.

<i>Efekt w tysiącach złotych</i>	Zysk lub strata bieżącego okresu		Kapitał własny	
	Wzrost o 100 pb	Spadek o 100 pb	Wzrost o 100 pb	Spadek o 100 pb
31.12.2015				
Instrumenty finansowe o zmiennej stopie procentowej	(126)	126	(126)	126
Wrażliwość przepływów pieniężnych	(126)	126	(126)	126
31.12.2014				
Instrumenty finansowe o zmiennej stopie	(120)	120	(120)	120
Wrażliwość przepływów pieniężnych	(120)	120	(120)	120

29.6 Porównanie wartości godziwych z wartościami bilansowymi

Poniższa tabela zawiera porównanie wartości godziwych aktywów i zobowiązań finansowych z wartościami ujętymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

	Nota	31.12.2015		31.12.2014	
		Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu					
Pożyczki udzielone	15	104	104	98	98
Depozyty w banku jako zabezp. pod udzielone gwarancje	15	509	509	-	-
Należności własne	18	20 661	20 661	19 049	19 049
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	7 066	7 066	7 712	7 712
		28 340	28 340	26 859	26 859
Zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu					
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	23	2 302	2 302	1 895	1 895
Pożyczki od jednostek powiązanych	23	20 051	20 051	20 334	20 334
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	24	29 262	29 262	39 859	39 859
Kredyty w rachunku bieżącym zabezpieczone	23	16 941	16 941	16 979	16 979
		68 556	68 556	79 067	79 067

29.7 Stopy procentowe wykorzystane do oszacowania wartości godziwej

Stopy procentowe stosowane przez Grupę kształtują się następująco:

	31.12.2015	31.12.2014
Pożyczki udzielone	6%	6%
Kredyty i pożyczki	3,5% - 7%	3,5% - 7%
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2% - 9%	2% - 9%

30. Zobowiązania warunkowe

Jednostka Grupy – BH Travel Retail Poland Sp. z o.o. („BH Travel”) – otrzymała od Przedsiębiorstwa Państwowego „Porty Lotnicze” (PPPL) w dniu 16 lutego 2012 roku wypowiedzenia umów najmu powierzchni handlowych zlokalizowanych na Lotnisku Chopina w Warszawie ze skutkiem natychmiastowym, czego następstwem było wstrzymanie 17 lutego 2012 roku działalności handlowej w sześciu z ośmiu prowadzonych przez BH Travel sklepów. Obecnie BH Travel nie prowadzi już działalności handlowej na Lotnisku Chopina w Warszawie.

W opinii BH Travel w/w oświadczenia o wypowiedzeniu są bezpodstawne i bezskuteczne prawnie, w związku z czym BH Travel wystąpiła do sądu i pozostaje w sporze z PPPL, który nie został rozstrzygnięty.

Spór sądowy koncentruje się w poniższych obszarach:

1. Istnienia/wiążącego charakteru umów najmu zawartych przez BH Travel i PPPL
2. Obowiązku wydania przez PPPL na rzecz BH Travel określonych lokali i pomieszczeń sklepowych;

3. Roszczeń BH Travel wobec PPPL o zapłatę odszkodowania z tytułu niewykonywania umów najmu, niemożliwości prowadzenia sklepów oraz likwidacją sklepów jako zorganizowanych części przedsiębiorstwa BH Travel;
4. Roszczeń BH Travel wobec PPPL o zwrot kwot, które PPPL pobrało na podstawie gwarancji bankowych wystawionych na zlecenie BH Travel;
5. Roszczeń PPPL wobec BH Travel z tytułu kar umownych wynikających z umów najmu;
6. Roszczeń PPPL wobec BH Travel i PHZ "Baltona" z tytułu zarzucanych czynów nieuczciwej konkurencji.

W ocenie Zarządu BH Travel wspieranej opinią znanej kancelarii prawnej największe znaczenie dla meritum sporu będzie miało rozstrzygnięcie czy umowy najmu pozostają w mocy. Zarząd BH Travel wywodzi bezskuteczność oświadczeń o wypowiedzeniu z dnia 16 lutego 2012 roku z następujących argumentów:

a) oświadczenia o wypowiedzeniu nie zostały złożone zgodnie z zasadami reprezentacji PPPL, gdyż nie został zachowany obowiązek współdziałania dyrektora naczelnego PPPL oraz zastępcy dyrektora naczelnego bądź pełnomocnika PPPL. Oświadczenia podpisał p. Michał Marzec (Dyrektor Naczelny PPPL) oraz p. Piotr Nalej (pracownik PPPL, dyrektor biura handlowego). Podpisujący oświadczenia o wypowiedzeniu p. Piotr Nalej nie jest pełnomocnikiem Przedsiębiorstwa Państwowego „Porty Lotnicze” w rozumieniu ustawy z dnia 23 października 1987 r. o przedsiębiorstwie państwowym „Porty Lotnicze” (dalej jako „Ustawa o PPPL”),

b) powołany w oświadczeniach o wypowiedzeniu punkt 13 ust. 1 lit. c) Ogólnych Warunków do Umów Najmu dotyczący polisy ubezpieczeniowej, nie mógł znaleźć zastosowania, bowiem BH Travel przedłużyła wymaganą Umowami Najmu polisę ubezpieczeniową, zapewniając ciągłość ochrony ubezpieczeniowej i następnie przedłożyła kopię przedmiotowej polisy ubezpieczeniowej PPPL,

c) powołany w oświadczeniach o wypowiedzeniu punkt 13 ust. 1 lit. d) Ogólnych Warunków do Umów Najmu dotyczący gwarancji bankowej, nie mógł znaleźć zastosowania, bowiem BH Travel przedłożyła PPPL dokument gwarancji bankowej, zgodnie z wymogami Umów Najmu,

d) nawet gdyby hipotetycznie rozważyć powstanie po stronie PPPL uprawnienia do wypowiedzenia Umów Najmu, to o bezskuteczności oświadczeń o wypowiedzeniu przesądza art. 5 KC, bowiem PPPL usiłowało usunąć BH Travel z terenu Lotniska Chopina i uchylić się od wykonania swych obowiązków z wieloletnich Umów Najmu, w związku z przebudową Terminala 1. Obowiązki PPPL z Umów Najmu kolidują z planami inwestycyjnymi PPPL, co stanowi faktyczną przyczynę bezprawnego zerwania Umów Najmu pod pozorem ich natychmiastowego rozwiązania. Rzekome naruszenia Umów Najmu przez BH Travel pozostają wyłącznie pretekstem, mającym upozorować legalność podejmowanych działań.

W dniu 14 czerwca 2013 r. BH Travel wniosła pozew o zasądzenie od PPPL odszkodowania oraz wydania Lokalu Baltona Perfumery i jego doprowadzenia do stanu zdatnego do umówionego użytku. Dochodzona kwota roszczeń pieniężnych obejmuje szkodę BH Travel związaną z likwidacją sklepów Baltona Classic i Baltona Perfumery oraz naliczone i skapitalizowane odsetki. Wartość przedmiotu sporu została określona na kwotę 358.431 tys. zł. W przedmiotowej kwocie został również uwzględniony oczekiwany zysk/utracone korzyści BH Travel za okres od lutego 2012 r. do końca 2013 r. W ocenie Zarządu BH Travel oraz współpracujących prawników powództwo jest w pełni uzasadnione. Roszczenia te nie zostały ujęte jako aktywa w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Same tylko odpisy aktualizujące majątek trwały BH Travel, w postaci głównie inwestycji w obcych środkach trwałych, które w związku z rozbiórką Terminala zostały wyburzone przez PPPL, wyniosły 2.889 tys. zł (zostały ujęte jako koszt w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2012). W dniu 3 października 2013 r. PPPL złożyło odpowiedź na pozew żądając oddalenia powództwa w całości

jako pozbawionego podstaw prawnych i faktycznych. Podczas rozprawy w dniu 8 lipca 2014 r. BH Travel złożyło wniosek o wydanie przez Sąd wyroku wstępnego i orzeczenie o uznaniu roszczeń jako usprawiedliwionych co do zasady. W dniu 24 lipca 2014 r. PPPL wniosło pismo procesowe stwierdzające, że na obecnym etapie postępowania sądowego brak jest podstaw do wydania wyroku wstępnego. Ostatecznie, Sąd uznał, że w sprawie nie zachodzą przesłanki do wydania wyroku wstępnego. W sprawie odbyły się cztery rozprawy: 8 lipca 2014 r., 19 sierpnia 2014 r., 7 listopada 2014 r. oraz 28 kwietnia 2015 r. Sprawa jest w toku. Kolejny termin rozprawy został wyznaczony na dzień 19 kwietnia 2016 r.

Osobnym pozwem – z dnia 20 czerwca 2012 r. BH Travel zażądała nakazania PPPL oraz Skarbowi Państwa – Urzędowi Lotnictwa Cywilnego wydania BH Travel Lokalu Baltona Classic oraz zapewnienia możliwości prowadzenia w nim działalności. W dniu 3 grudnia 2014 r. powództwo zostało oddalone. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że wydanie Lokalu Classic przez Prezesa ULC nie jest możliwe bowiem nie jest on jego właścicielem, nie posiada go i nie jest władny w obowiązującym stanie prawnym wydać decyzji administracyjnej, która nakazywałaby wydanie lokalu przez PPPL. Natomiast brak możliwości wydania Lokalu Classic przez PPPL, Sąd uzasadnił tym, że w związku z przebudową Terminala 1, lokal będący przedmiotem umowy najmu już nie istnieje, a nadto jego wydanie byłoby niecelowe, bowiem w ocenie Sądu, PPPL mogłoby ponownie wypowiedzieć umowę najmu ze skutkiem na 13 marca 2015 r. Sąd ocenił również, że oświadczenie PPPL z dnia 16 lutego 2012 r. o wypowiedzeniu umowy najmu przedmiotowego lokalu było skuteczne. W dniu 27 stycznia 2015 r. BH Travel wniosła apelację od powyższego wyroku zaskarżając wyrok, w zakresie w jakim Sąd oddalił powództwo w całości wobec PPPL. PPPL złożyło odpowiedź na apelację żądając oddalenia apelacji w całości. Sprawa jest w toku.

Pomimo prowadzonego sporu sądowego, Zarząd BH Travel nie wyklucza możliwości polubownego zakończenia sporu.

W przypadku uznania przez sąd racji PPPL istnieje ryzyko, iż BH Travel nie wznowi regulowanej wspomnianymi umowami działalności na Lotnisku Chopina oraz może zostać zobowiązana do zapłaty kar umownych tytułem opóźnień w zwrocie przedmiotów najmu, co może mieć istotny negatywny wpływ na wyniki finansowe i perspektywy rozwoju Grupy. PPPL usiłował częściowo dochodzić zapłaty kar umownych z gwarancji bankowych udzielonych na zlecenie BH Travel na zabezpieczenie roszczeń PPPL z tytułu umów najmu. Na dzień 31 grudnia 2015 r. PPPL zrealizowało poprzez ciągnięcia z gwarancji bankowych kwotę w wysokości 917 tys. zł.

Pozwem z dnia 20 czerwca 2013 r. BH Travel wniosła o zasądzenie od PPL kwoty 867 tys. zł roszczenia głównego oraz 131 tys. zł tytułem odsetek. Roszczenie główne dotyczy zwrotu kwot, które PPL pobrał na podstawie gwarancji bankowych wystawionych na zlecenie BH Travel, przy czym zażądano zwrotu kwot pobranych i zaliczonych na poczet kar umownych za opóźnienie w zwrocie lokali oraz kwot, co do których brak jest wiedzy pod jakim tytułem zostały pobrane (PPL nie składało oświadczeń, na jakie wierzytelności zalicza ciągnięcia gwarancji). Wynik sprawy zależy w głównej mierze od oceny skuteczności oświadczeń o wypowiedzeniu umów najmu.

W dniu 6 maja 2014 r. BH Travel otrzymała odpis pozwu PPPL przeciwko BH Travel, co jest równoznaczne z powstaniem stanu zawisłości sporu. Kwota żądania PPPL przeciwko BH Travel wynosi 5.136 tys. zł na którą składają się kary umowne za opóźnienie w zwrocie lokali Baltona Accessories, Baltona Airport Shop, Magazynu WOC i pomieszczeń socjalnych, odsetki od kar umownych, koszty usunięcia i magazynowania ruchomości BH Travel usuniętych z lokali Kids i Esprit, oraz odsetki od w/w kosztów usunięcia i magazynowania. W ocenie BH Travel powództwo wzajemne jest nieuzasadnione. W dniu 5 czerwca 2014 r. BH Travel wniosła o oddalenie powództwa wzajemnego w całości. Szacowana wysokość kar umownych przez Zarząd, a zarazem opublikowana w poprzednich raportach wynosiła

5.783 tys. zł. W niniejszej sprawie odbyło się sześć rozpraw: : w dniu 20 stycznia 2015 r., 16 i 23 czerwca 2015 r. oraz, 24 sierpnia 2015 r. 12 listopada 2015 r. oraz 10 marca 2016 r. Na rozprawie w dniu 10 marca 2016 r. przewód sądowy został zamknięty. Na dzień 24 marca 2016 r. został wyznaczony termin ogłoszenia wyroku w niniejszej sprawie.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Spółki zaprezentowano następujące aktywa trwałe i zobowiązania długoterminowe BH Travel dotyczące powyższego sporu:

- Aktywa
  - Należność od PPPL tytułem zwrotu należności pobranej z gwarancji – 917 tys. zł.
  - Należność od PPPL tytułem nieskorygowanych kosztów najmu po dniu wypowiedzenia – 776 tys. zł.
  - Należność od PPPL tytułem roszczenia o nadpłacony czynsz w latach poprzednich w jednym ze sklepów – 171 tys. zł.
  - Depozyt sądowy złożony na poczet wniesionych pozwów przeciw PPPL – 282 tys. zł.
- Pasywa
  - Rezerwa na zobowiązania wobec PPPL tytułem kosztów najmu i pozostałych świadczeń – 1.042 tys. zł.

W dniu 12 marca 2013 roku BH Travel otrzymała odpis pozwu z tytułu nieuczciwej konkurencji z powództwa PPPL. PPPL zarzucił BH Travel oraz PHZ Baltona S.A. popełnienie czynów nieuczciwej konkurencji, które zmierzają do uniemożliwienia lub utrudnienia PPPL realizacji inwestycji celu publicznego, której przedmiotem jest modernizacja Terminala 1 Portu Lotniczego im. F. Chopina w Warszawie. PPPL wystąpił m.in. o zasądzenie od obu pozwanych po 150 tys. zł (w sumie 300 tys. zł) na rzecz Muzeum Lotnictwa Polskiego z siedzibą w Krakowie.

BH Travel wniosła do Sądu odpowiedź na pozew, wnosząc o oddalenie roszczeń PPPL w całości, jako bezzasadnych. W wyniku wydzielenia przez Sąd roszczeń wobec PHZ Baltona S.A. w dniu 10 września 2013 r. Jednostka Dominująca otrzymała analogiczny pozew z tytułu nieuczciwej konkurencji z wydzielonym żądaniem zasądzenia m.in. 150 tys. zł na rzecz Muzeum Lotnictwa Polskiego z siedzibą w Krakowie. Jednostki Grupy wniosły do Sądu odpowiedź na pozew, wnosząc o oddalenie roszczeń PPPL w całości, jako bezzasadnych. Oba postępowania są w toku. W sprawie przeciw BH Travel odbyły się rozprawy w dniach: 19 marca 2014 r., 23 kwietnia 2015 r. oraz 6 października 2015 r. Termin najbliższej rozprawy została wyznaczony na 12 kwietnia 2016r. W sprawie przeciw PHZ "Baltona" S.A. odbyły się rozprawy w dniach: 26 sierpnia 2014 r., 11 grudnia 2014 r., 23 czerwca 2015 r. oraz 8 grudnia 2015 r. Kolejna została wyznaczona na 9 czerwca 2016 r.

Również w związku ze sporem pomiędzy BH Travel a PPPL Wojewoda Mazowiecki wszczął i przeprowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko BH Travel, w wyniku którego odebrano w dniu 14 sierpnia 2012 r. BH Travel dwa lokale sklepowe. Następnie, postanowieniem z dnia 1 lutego 2013 r. Wojewoda Mazowiecki ustalił koszty egzekucyjne na kwotę 171 tys. zł i zażądał ich zapłaty przez BH Travel pod rygorem wszczęcia egzekucji administracyjnej. W dniu 14 lutego 2013 r. BH Travel wystąpiła z zażaleniem na przedmiotowe postanowienie do Ministra Transportu żądając przy tym wstrzymania jego wykonalności. BH Travel wskazała, że żądanie zapłaty jest nienależne co do zasady, zaś wysokość kosztów jest stukrotnie zawyżona. Minister Transportu postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2013 r. wstrzymał wykonanie zaskarżonego postanowienia Wojewody Mazowieckiego do czasu rozpatrzenia zażalenia na to postanowienie. Minister Transportu postanowieniem z dnia 14 maja 2013 r. uchylił postanowienie Wojewody Mazowieckiego z dnia 1 lutego 2013 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji. W dniu 9 października 2013 r. Wojewoda Mazowiecki ponownie ustalił koszty egzekucyjne na kwotę 171 tys. zł i zażądał ich zapłaty przez BH Travel. W dniu 23

października 2013 r. BH Travel wniosła zażalenie na postanowienie Wojewody Mazowieckiego z dnia 9 października 2013 r. w przedmiocie kosztów egzekucyjnych wraz z wnioskiem o natychmiastowe wstrzymanie wykonania zaskarżonego postanowienia. W dniu 17 lutego 2014 r. Minister Infrastruktury i Rozwoju wydał postanowienie o odmowie wstrzymania natychmiastowego wykonania w/w postanowienia Wojewody Mazowieckiego z dnia 9 października 2013 r. Po ponownym rozpatrzeniu sprawy, Wojewoda ponownie ustalił koszty egzekucji administracyjnej w wysokości ok. 171 tys. zł. 1 września 2014 r. Minister Infrastruktury i Rozwoju utrzymał w mocy zaskarżone przez BH Travel postanowienie. W dniu 1 października 2014 r. w sprawie została wniesiona przez BH Travel skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wraz z wnioskiem o wstrzymanie zaskarżonego postanowienia. Postanowieniem z dnia 31 października 2014 r. Minister Infrastruktury i Rozwoju wstrzymał wykonanie postanowienia z dnia 1 września 2014 r. Wyrokiem z dnia 1 lipca 2015 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalił skargę. BH Travel wniosła o sporządzenie pisemnego uzasadnienia przedmiotowego wyroku. W dniu 23 grudnia 2015 r. BH Travel wniosła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Postępowanie ze skargi kasacyjnej jest w toku.

W ocenie Grupy bardziej prawdopodobnym rozstrzygnięciem jest korzystne dla BH Travel zakończenie powyższych sporów. W rezultacie Grupa nie utworzyła na dzień 31 grudnia 2015 r. rezerw na powyższe zobowiązania warunkowe za wyjątkiem rezerwy na kwotę 1.042 tys. zł.

Przed Sądem Rejonowym w Gdyni toczy się postępowanie z wniosku Pana Edwarda Łaskawca o zniesienie współwłasności nieruchomości położonej w Gdyni przy ul. 10 Lutego 7. Elementem tego postępowania jest żądanie zwrotu pożytków (dochodów z najmu) z tej nieruchomości. Powołany biegły, na okoliczność możliwych do uzyskania pożytków z nieruchomości, za okres od 20 grudnia 1994 r. do 25 września 1998 r. (w okresie tym PHZ Baltona była współwłaścicielem nieruchomości, ale administrowała całością wynajmując poszczególne lokale), wyraził opinię, że dochody z najmu we wskazanym wyżej okresie mogły wynosić ponad 3.300 tys. zł. Opinia ta w ocenie Zarządu jest całkowicie błędna, nierzetelna, stronicza i pozbawiona podstawy faktycznej i prawnej. Złożono do niej liczne zastrzeżenia, składając jednocześnie wniosek o powołanie innego biegłego. Sąd do tej pory koncentrował się na problemie zniesienia współwłasności (dokonania podziału nieruchomości pomiędzy współwłaścicieli) i w związku z tym nie zajmował się rozliczeniem pożytków i nakładów poszczególnych współwłaścicieli. Na kolejnych rozprawach Sąd dopuścił dowody z opinii biegłych zlecając im opracowanie projektu fizycznego podziału nieruchomości i oszacowania wartości poszczególnych lokali oraz z zakresu instalacji sanitarnych. Po trwającym ponad dwa lata ustalaniu okoliczności dotyczących możliwości i celowości zniesienia współwłasności nieruchomości drogą jej podziału (co nie dotyczy PHZ Baltona, która nie jest w chwili obecnej współwłaścicielem nieruchomości), Sąd przystąpił do badania przez kogo i w jaki sposób był sprawowany zarząd nieruchomością w okresie gdy PHZ Baltona była jednym z jej współwłaścicieli oraz kto i w jakiej wysokości czerpał z niej pożytki (korzyści). W ocenie reprezentującej Spółkę kancelarii prawnej, prawdopodobnie po przesłuchaniu świadków, dokumentacja procesowa zostanie przesłana do biegłego w celu wydania opinii dotyczącej rozliczenia pożytków i nakładów (z nieruchomości i na nieruchomość) innemu biegłemu, uznając tym samym, że opinia, o której mowa wyżej jest nieprawidłowa. Na chwilę obecną niemożliwe jest oszacowanie potencjalnych zobowiązań Spółki, jakie mogłyby powstać w związku z przedmiotowym postępowaniem, jednakże zdaniem Zarządu jakiegokolwiek zobowiązania, które mogłyby powstać w wyniku tej spraw będą bez istotnego wpływu na wynik finansowy Spółki. Spółka skorzysta jednocześnie z wszelkich dostępnych prawem środków odwoławczych w przypadku niekorzystnego, zdaniem Zarządu, rozstrzygnięcia sprawy. W ocenie Zarządu postępowanie w niniejszej sprawie potrwa kilka lat. Na powyższe rozszczenie Spółka założyła rezerwę w kwocie 52 tys. zł. Podczas kolejnych rozpraw, które odbyły się w dniach 21 sierpnia i 23 października 2015 r. nie wydarzyło się nic szczególnego, w zakresie dotyczącym PHZ Baltona. Na

rozprawie w dniu 23 października 2015 r. przesłuchiowano świadka, który aktualnie prowadzi księgowość firmy administrującej nieruchomością. Świadek niewiele wniósł do sprawy, gdyż jego wiedza dotyczy okresu ostatniego roku, a więc czasu w którym PHZ Baltona od dawna nie była współwłaścicielem nieruchomości. Sąd odroczył rozpoznanie sprawy na tzw. „termin z urzędu” i zapowiedział, że powoła dowód z opinii biegłego na okoliczność rozliczenia stron w zakresie pożytków i kosztów generowanych przez nieruchomość.

31. Leasing operacyjny

31.1. Umowy leasingu operacyjnego, w których Grupa jest leasingobiorcą

Minimalne płatności z tytułu nieodwoływanych umów leasingu operacyjnego kształtują się w sposób przedstawiony poniżej:

	31.12.2015	31.12.2014
do roku	20 735	29 392
1 do 5 lat	14 740	42 289
powyżej 5 lat	-	3 064
	35 475	74 745

Grupa jest stroną umowy najmu biura i magazynu centralnego w Warszawie oraz stroną umów najmu powierzchni sklepowych, magazynowych i biurowych zlokalizowanych w portach lotniczych, na przejściach granicznych i portach rzecznych. Wspomniane umowy zostały zaklasyfikowane jako umowy leasingu operacyjnego. Umowy najmu są zawierane na okresy o różnej długości (do 9 lat lub czas nieokreślony). Większość stawek czynszu najmu jest indeksowana o wskaźnik zmiany cen.

Niektóre umowy najmu zawierają dodatkowe opłaty zależne od poziomu przychodów ze sprzedaży towarów w danej lokalizacji, tzw. czynsz prowizyjny. W przypadku czterech lokalizacji brak jest stałej części czynszu, występuje jedynie czynsz prowizyjny. W kalkulacji minimalnych płatności z tytułu nieodwoływanych umów leasingowych wartość czynszu dla tych czterech lokalizacji została pominięta. W przypadku umów na czas nieokreślony jako wartość minimalnej płatności z tytułu leasingu operacyjnego wykazano czynsz należny za okres wypowiedzenia.

W roku kończącym się dnia 31 grudnia 2015 r., ujęto w rachunku zysków i strat 62.058 tys. zł. jako koszty z tytułu opłat w ramach umów leasingu operacyjnego (2014 r.: 57.600 tys. zł). Warunkowe opłaty z tytułu najmu w postaci czynszów prowizyjnych wyniosły 32.255 tys. zł (2014 r.: 28.490 tys. zł).

31.2. Umowy leasingu operacyjnego, w których Grupa jest leasingodawcą

W ciągu 2015 r. uzyskano przychody z tytułu podnajmu powierzchni w wysokości 76 tys. zł (2014 r.: 115 tys. zł.).

32. Transakcje z jednostkami powiązаными

32.1 Jednostka dominująca oraz jednostka dominująca najwyższego szczebla

Jednostką dominującą najwyższego szczebla grupy kapitałowej, w której skład wchodzi Jednostka Dominująca jako jednostka zależna jest Flemingo International Limited z siedzibą na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych.

Jednostką dominującą na najniższym szczeblu grupy kapitałowej, w skład której wchodzi Jednostka Dominująca jako jednostka zależna, należąca jednocześnie do grupy kapitałowej, o której mowa powyżej jest Ashdod Holdings Limited z siedzibą na Cyprze.

32.2 Transakcje z kadrą kierowniczą

Wynagrodzenie kluczowych członków kadry kierowniczej Grupy kształtowało się w sposób następujący:

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Wynagrodzenia członków kierownictwa	<u>1 589</u>	<u>1 623</u>
	1 589	1 623

32.3 Pozostałe transakcje z podmiotami powiązanym

	Wartość transakcji za okres		Nierozliczone salda na	
	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Sprzedaż towarów i usług				
Flemingo International Ltd. - sprzedaż usług	26	391	488	462
Ashdod Holdings Ltd. - sprzedaż usług	-	29	29	29
Bastion Capital Sp. z o.o. - sprzedaż towarów	-	-	8	8
Flemingo Brasil Importacao Limitada	363	-	363	-
	389	420	888	499
Pozostałe przychody - pożyczki				
Rafał Kazimierski - przychody z tyt. odsetek	6	6	104	98
	6	6	104	98
Zakupy surowców, towarów i usług				
Flemingo International Ltd. - usługi pozostałe	439	535	439	535
Ashdod Holdings Ltd. - pozostałe zobowiązania	-	-	-	24
Bastion Advisory Sp. z o.o. - usługi doradcze	-	394	-	10
BGD "Azymut" Andrzej Uryga	129	-	10	-
	568	929	449	569
Pozostałe koszty				
Flemingo International Ltd. - pożyczki/koszty z tyt. odsetek*	1 064	1 138	20 050	20 334
	1 064	1 138	20 050	20 334

* Grupa otrzymała od jednostki powiązanej Flemingo International (BVI) Limited pożyczki, których daty spłaty przypadają na 31 marca 2017 roku (15.309 tys. zł), na 31 stycznia 2017 roku (4.668 tys. zł) oraz na 31 grudnia 2015 roku (74 tys. zł).

W związku z umowami kredytu w rachunku bieżącym oraz linii gwarancyjnych, o których mowa w nocie 23.3, spółkom z Grupy zostały udzielone gwarancje korporacyjne wystawione przez Flemingo International (BVI) Limited, których łączna wartość na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosła 35.325 tys. zł

Wszystkie nierozliczone salda z jednostkami powiązanymi są wyceniane według warunków rynkowych i mają być uregulowane: w przypadku rozrachunków z tytułu dostaw i usług w środkach pieniężnych w okresie 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego; w przypadku pożyczek otrzymanych w terminach wykazanych w nocie 23.

33. Skład Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2015 roku skład Grupy kapitałowej PHZ Baltona S.A. przedstawiał się następująco:

Nazwa Spółki	Kraj	Udział %	
		31.12.2015	31.12.2014
BH Travel Retail Poland Sp. z o.o.	Polska	100	100
Baltona Shipchangers Sp. z o.o.	Polska	100	100
Gredy Company SRL	Rumunia	100	100
Centrum Usług Wspólnych Baltona Sp. z o.o.	Polska	100	100
Baltona France S.A.S.	Francja	100	100
Baldemar Holdings Limited <i>i jej spółka zależna:</i>	Cypr	100	100
Flemingo Duty Free Ukraine	Ukraina	100	100
Magna Project Sp. z o.o.	Polska	100	100
Big Venture Sp. z o.o.*	Polska	0	100
Centrum Obsługi Operacyjnej Sp. z o.o.	Polska	100	100
Efektywne Centrum Operacji Sp. z o.o.	Polska	nie dotyczy	100
KW Shelf Company Sp. z o.o.	Polska	100	100
Baltona d.o.o.**	Chorwacja	0	100
Baltona Italy S.R.L.	Włochy	100	100
Sandpipier 3 Sp z o.o.	Polska	0	0
CDD Holding BV <i>oraz spółki od niej zależne:</i>	Holandia	62	62
Chacalli-De Decker NV	Belgia	62	62
Chacalli Den Haag BV	Holandia	62	62
Rotterdam Airport Tax-Free Shop BV	Holandia	62	62
Niederrhein Airport Shop GmbH	Niemcy	62	62

* W dniu 16 czerwca 2015 r. Zarząd Grupy postanowił sprzedać swoje udziały w spółce Big Venture z siedzibą w Warszawie. Sprzedana spółka nigdy nie zaczęła prowadzić działalności gospodarczej w związku z czym nie była istotną częścią działalności Grupy. Wartość aktywów netto spółki na dzień sprzedaży wynosiła 5 tys. zł.

**W dniu 21 stycznia 2015 roku Zarząd Grupy postanowił sprzedać swoje udziały w spółce Baltona d.o.o. z siedzibą w Chorwacji. Sprzedana spółka nigdy nie zaczęła prowadzić żadnej działalności gospodarczej w związku z czym nie była istotną częścią działalności Grupy. Wartość aktywów netto spółki na dzień sprzedaży wynosiła 10 tys. zł.

Ponadto, w sprawozdaniu skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy PHZ Baltona S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 rok zostały ujęte dane finansowe spółki Sandpipier 3 Sp. z o.o., nad którą mimo nieposiadania udziałów w kapitale zakładowym, Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę.

W dniu 30 grudnia 2015 roku zostało zarejestrowane połączenie spółki Centrum Obsługi Operacyjnej sp. z o.o. (spółka bezpośrednio zależna od PHZ Baltona S.A.) z spółką Efektywne Centrum Operacyjnej sp. z o.o. Połączenie nastąpiło poprzez przeniesienie całego majątku spółki Efektywne Centrum Operacji Sp. z o. o. na spółkę Centrum Obsługi Operacyjnej Sp. z o. o. bez podwyższenia kapitału zakładowego Centrum Obsługi Operacyjnej Sp. z o.o.

Poza wyżej opisanymi transakcjami w trakcie roku 2015 nie miały miejsca żadne inne zmiany w strukturze kapitałowej Grupy.

34. Zdarzenia po końcu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie wystąpiły zdarzenia, które miałyby wpływ na wyniki zakończonego roku 2015.

Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego "Baltona" S.A.

Powyższe skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w dniu 21 marca 2016 roku i zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego „Baltona” S.A. tego samego dnia.

Piotr Kazimierski
Prezes Zarządu

Karolina Szuba
Członek Zarządu

Michał Kacprzak
Członek Zarządu, Główny Księgowy
Osoba odpowiedzialna za prowadzenie
ksiąg rachunkowych